

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIV Nr. 15

KETVIRTADIENIS, RUGPJŪCIO [AUGUST] 2

KAINA 25 c.

LIBRARY

KASDIEN AUG 13 1984

PRIMA PASIŪLYMAS
SIŪLO KUBAI "SEIMA"
O KAIP SU MUSIŠKAIŠ
GINS KRAJU IR GINKLU

Tarybų Sąjunga Reagano administracijai pasiūlė derybas, kad būtų užkirsta kelias ruošimuisi vadinamam "žvaigždžių karui". Vadinasi, kad būtų uždrausta iš satelitų bombarduoti Žemę, o iš Žemės šaudyti satelitai. Kad nepasirodžius žmonėms, jog prez. Reaganas už ginklavimosi varžybas, pasiūlymą sutinka priimti, bet su sąlyga, kad derybose būtų tariamasi ir dėl atnaujinimo iširusių Zenevos derybų, kai Amerika pradėjo dislokuoti savo branduolinius raketas Vakarų Europoje.

Tai prezidento triukas, kad derybos dėl "žvaigždžių karo" uždraudimo neįvyktų. Nes prezidentas labai gerai žino, kad Tarybų Sąjunga nenori jokių kalbų apie atnaujinimą iširusių Zenevoje derybų tol, kol Amerika nutrauks dislokavimą savo branduolinių raketų Vakarų Europoje ir jau dislokuotų neišsigabens iš Vakarų Europos namo.

Prezidentui šis triukas reikalingas šiais rinkiminiais metais, kad ne jis kaltas dėl įtampos su TSRS, o TSRS.

Jesse Jackson buvo Kuboj ir grįžęs namo atvirai papasakojo, kad Kuba nori susitarti su Amerika dėl gerų santykių ir galima būtų su ja susitarti. Prez. Reagano spaudos sekretorius John Hughes šią mintį griežtai atmetė. Girdi, kol "Kuba nesiliaus eksportavus revoliucijos", jokio susitarimo negali būti, nes "Lotynų Amerikos šalys Kubos nepriims į savo šeimą".

Kokia gi ta Lotynų Amerikos šalių šeima? Reakcinės profašistinės šalys kaip Čilė, Brazilija, Urugvajus, Haiti, Paragvajus... Tokių šalių šeima, kad ir priimtų į savo tarpą Kubą, bet ar Kuba norėtų stoti į tokią šeimą?

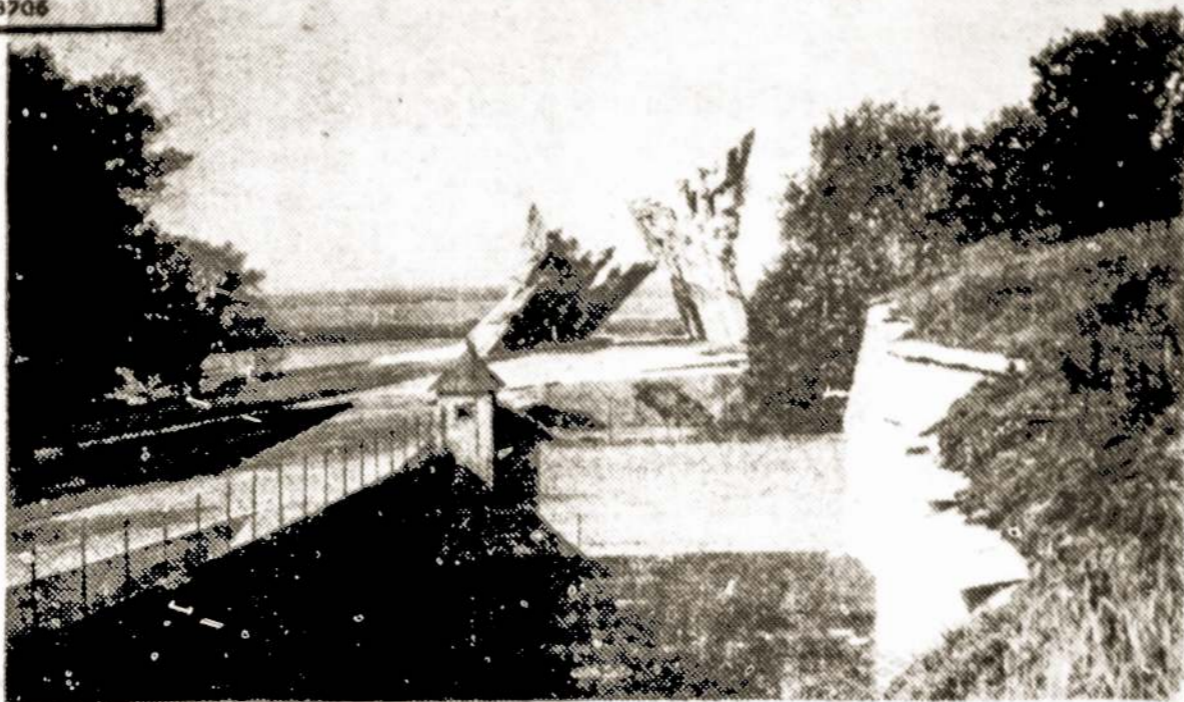
Kuba yra liaudies šalis, o nos diktatorių, nesiderintų taip, kaip vanduo su aliejumi nesiderina.

New Yorko Romos katalikų vyskupas John J. O'Connor ir Chicago kardinolas Bernardin kongreso apklausoje pasisakė prieš pirmo smogimo branduolinių MX raketų gaminimą ir prieš Reagano administracijos ruošimą "žvaigždžių karui". Abu dvasininkai apklausos metu ragino prez. Reaganą, kad darytų pastangas politiniams ir diplomatiniais ėjimams susitarti su Tarybų Sąjunga dėl ginkluotės apribojimo.

Šių dvasininkų žodis nėra eilinių žmonių žodis. Ne vienas amerikietis katalikas atkreipė dėmesį ir su jais sutinka. Dabar prašosi klausimas, kaip "saldūs" šių dviejų dvasininkų pasisakymai lietuviams katalikams priešakyje su jų vyskupu

S. J. Jokubka

Kauno IX forto memorialas

Nuotraukoje; Kauno IX forto monumentas.

Važiuojant į Kauną Zemačių plentu iš tolo matyti Sargėnų kalvos, and kurių kadaise buvo įrengti gynybiniai įtvirtinimai — Kauno IX fortas. Šiuose kazematuose Lietuvos buržuazinė valdžia kalno revoliucinio judėjimo dalyvius, o hitlerinės okupacijos metais senieji gynybiniai įrenginiai tapo tikru mirties fabriku, kurį fašistai ciniškai vadino "įmonė Nr. 1005 B". Joje žvėriškai buvo nukankinta daugiau kaip 80 tūkstančių tarybinių piliečių, Austrijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Olandijos, Prancūzijos ir kitų šalių gyventojų.

Prieš ketvirtį amžiaus respublikos vyriausybės nutarimu čia buvo įsteigtas muziejus, kurį jau aplankė daugiau kaip 7 milijonai žmonių. Fašizmo aukų atminimui įamžinti dabar čia pastatytas memorialinis kompleksas.

Ant kalvos virš šimtamečių topo-

Brizgiu.

Nikaragvoje vyksta didelės pakaitos, ypač žemės ūkyje. Jeigu anksčiau visos šalies 50 procentų dirbamos žemės priklausė dviems tūkstančiams dvarininkų, o daugiau kaip 120,000 mažžemių tevaldė 3 procentus, dabar jau tų dvarininkų žemių 13 procentų išdalinta bežemiams ir turėjusiems mažus sklypelius, 20 procentų pavesta kooperatyviniams ūkiams. Tuo tarpu žemės reforma vyksta toliau visu spartumu.

Jeigu prez. Reaganas mano, kad iš šių valstiečių, gavusių žemės, galima bus atimti sandinistų valdžią, tai labai klysta. Per amžius dvarininkams vergavę valstiečiai davusių jiems žemės valdžią gins krauju ir ginklu.

JAV liaudies ir visos žmonijos troškimas yra, kad būtų sulaukytos ginklavimosi varžybos. Kad pasiektus to, kaip rašo amerikiečių pažangus laikraštis "Daily World", reikia įveikti pagrindinę kliūtį, pašalinant iš Baltųjų rūmų dabartinį jų šeiminką. Vadinasi, kad Reaganas pralaimėtų rinkimus.

lių į 30 metrų aukštį iškilo didingas monumentas. Trys plastinės skulptūrų grupės iš betono, kurias sukūrė skulptorius Alfonsas Ambraziūnas, vaizduoja žuvusius žmones. Prie įėjimo į buvusį mirties fabriką įrengtas originalių formų muziejus. Jo centre — marmurinė urna su kalinių palaikais. Muziejaus ekspozicija pasakoja apie revoliucinį judėjimą ir Tarybų valdžios įkūrimą Lietuvoje 1918-1919 metais, apie buržuazinio laikotarpio pagrindinę kovą, fašistų piktadarybes Lietuvoje, liaudies pasipriešinimą okupantams. Stenduose — buržuazinio laikotarpio forto kalinių daiktai, pagrindinės literatūros rinkinys, kurį rado statybininkai, rekonstruodami Kaune sunkių darbų kalėjimą.

Muziejaus sales puošia K. Morūno vitražas "Nenugalėtieji", K. Kisieliaus skulptūra "Išvadavimas", buvusių forto kalinių skulptūriniai portretai. Restauruotose forto-kalėjimo citadelėse įrengtos čia kalėjusių revoliucinio judėjimo dalyvių, žinomų antifašistų memorialinės salės.

Kuriant šį didingą memorialą aktyviai prisidėjo Tarybų Lietuvos darbo žmonės. Visuomeniniam memorialo statybos fondui iš asmeninių santaupų ir lėšų, gautų už surengtus spektaklius, koncertus, parodas, sporto varžybas, jie paaukojo daugiau kaip milijoną rublių. Kauno jaunimas memorialo statyboje išdirbo apie 250 tūkstančių darbo valandų.

Šis rūstus paminklas išpūdingai primena lietuvių tautos kovą už šviesią ateitį, tarybinės liaudies žygdarbį Didžiam Tėvynės kare, moko mus ir ateities kartas branginti taiką, budėti jos sargyboje.

Birželio viduryje įvyko iškilmingas memorialinio komplekso atidarymas.

H. Labanauskas

TRUMPAI

— Paragvajuje kaimuose viešpatuoja 1,500 stambių žemvaldžių, kuriems priklauso 75 procentai šios šalies teritorijos, vien 25 pačios turtingiausios šeimos valdo 32 procentus visų žemių, o šalyje yra 250,000 bežemių valstiečių šeimų.

RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEI

Visa Lietuva ruošiasi 1985 metų liepos mėnesį įvyksiančiai tradicinei respublikinei dainų šventei. Ji skiriama tarybinės liaudies pergalės Didžiam Tėvynės karo 40-osioms metinėms ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-mečiui. Apie didelį paruošiamąjį darbą šiai šventei byloja šią vasarą miestuose ir rajonuose surengtos arba rengiamos dainų šventės.

Siemet Klaipėdoje, Gargžduose, Kaune ir Alytuje įvyko eksperimentinės dainų ir šokių šventės. 1985 metais prieš respublikinę šventę Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Kėdainiuose, Trakuose bus surengtos zoninės šventės. Jos padės dar labiau populiarinti meno saviveiklą.

Didelė patirtis sukaupta rengiant dainų šventes. Lietuvoje dabar yra 29 tūkstančiai meno saviveiklos kolektyvų, kuriuose savo laisvalaikį praleidžia 448 tūkstančiai dainos, šokio, muzikos bei kitų meno saviveiklos žanrų mėgėjai. Buvo organizuotos įvairios apžiūros taikos, kuriamojo darbo, tautų draugystės temomis.

Miestuose ir rajonuose saviveiklinio meno apžiūrai surengti ir pasiruošti respublikinei dainų šventei praėjusį rudenį sudarytos organizacinės komisijos. Šiuo metu šventei ruošiasi 2234 mišrūs, moterų, vyrų, vaikų chorai, kaimo kapelos, pučiamųjų orkestrai, tautinių, pramoginių šokių kolektyvai, liaudies ansambliai. Į Respublikinę dainų šventę bus atrinkti patys geriausi.

Respublikinės dainų šventės išvakarėse konkursai išaiškins geriausius respublikos meno saviveiklos atskirų žanrų kolektyvus. Vilniaus parodų rūmuose bus atidaryta respublikinė liaudies dailės paroda. Kalnų parke įvyks liaudies dainų ir šokių ansamblių vakaras.

Dainų dieną Vilniaus centrinėmis gatvėmis pražygiuos dainų šventės dalyviai. Iš Vingio parko estrados plačiai ir galingai nuaidės daugiatūkstantinio choro daina, o kita dieną "Zalgirio" stadione suksis gausybė šokėjų porų.

1985 metų respublikinė dainų šventė meno priemonėmis įprasmins lietuvių tautos padėką tarybiniam kariui — išvadotojui iš hitlerinių fašistų jungo, atskleis didžiulius laimėjimus, pasiektus gyvenant ir dirbant darnioje tarybinių tautų šeimoje.

V. Siudikas

— Argentina 1984 metais turi išmokėti 20 milijonų dolerių (14 milijonų skoloms padengti, 4 — procentams ir 2 milijonus už 1983 metais neapmokėtus įsiskolinimus). Valiutos atsargos šalyje sudaro viso tik 300 mil. dolerių.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Salvadoro liaudis nepaperkama

Prez. Reagano administracija ir jis pats tvirtina, kad Salvadoro partizanų ginklais remia Kuba ir kitos socialistinės šalys per Nikaragvą. Tai nesąmonė. Karų istorija ir praktika rodo, jeigu liaudis nepritaria partizanams, jie bejėgiai kariauti prieš savo šalies valdžią, kad ją nuvertus. Be liaudies pritarimo tevyksta tik pučai valdžiai nuversti.

Prezidento ir jo administracijos tvirtinimus, kad salvadoriečiai ginklus gauna per Nikaragvą, paneigia birželio 11 dieną "N. Y. Times" laikraštyje tilpusiame straipsnyje buvęs CIA agentas David MacMichael. Jis sako, jog nėra jokių įrodymų, kad Nikaragvą Salvadoro partizanų ginklais ir tvirtinimai, kad remia, yra "paprastas melas".

Kiek anksčiau, Farabundo Marti Nacionalinio Išsilaisvinimo Fronto radijas Venceremos, šiuos tvirtinimus dar aiškiau demaskavo. Girdi, per ketverius metus partizanai iš valdžios kariuomenės atėmė bei iš jos gavo daugiau kaip milijoną šovinių ir 17 tūkstančių įvairios rūšies ginklų. Jeigu Nikaragva partizanams tiek amunicijos būtų atsiuntusi, tai būtų turėjusi jų atgabenti 1,350 tonų.

Toliau radijas pažymėjo, kad 1,350 tonų krovinių atgabenti, Nikaragvai būtų reikėję per ketverius metus C-130 markės lėktuvais kas savaitę daryti tris reisus. O gabenant 30 tonų talpos laivais, būtų turėjusi atsiųsti kas savaitę po vieną prikrautą tų ginklų laivą. Mažesniais laivais gabenant, būtų turėjusi jų siuntinėti po vieną kasdien. Gabenant tiek amunicijos žeme, kasdien iš Nikaragvos į Salvadorą per rubežių būtų turėjusi pervaziuoti ištisi sunkvežimžių konvojai.

Toks masinis ginklų gabenimas, jeigu jis būtų buvęs, per ketverius metus, kad ir žioplai ginklų nelegalų transportą sekant, vis tiek būtų buvęs susektas. Gi faktas yra faktas, kad per ketverius metus nebuvo numuštas nė vienas lėktuvas su nelegaliais ginklais, nesuimtas nė vienas laivas, nei sugautas nė vienas sunkvežimis.

Ir radijas padarė išvadą, kad daugiau kaip \$500 milijonų, kuriuos išleido Reagano administracija Salvadore, nieko gero nedavė. Nes, girdi, Salvadore karo negalima laimėti pinigais, o liaudis nepaperkama.

Reaganas turėtų pralaimėti rinkimus

Visų pirma, Reaganas turėtų pralaimėti rinkimus dėl to, kad jis yra išrinktas mažos mažumos žmonių. Kaip atsimerkė, 1980 m. iš 51 procento balsuotojų balsų jis tesurinko tik 27 procentus. Ir daugiausia balsavo už jį, kad prez. Carteris žmonėms buvo įkارتęs su įsivėlimu į Iraną, dėl didėjančios infliacijos ir didelių palūkanų. Daug žmonių balsavo už Reaganą vien tik dėl to, kad įvyktų valdžioje pakaitai.

Daug Reaganui padėjo laimėti ir kandidatavęs John Andersen. Demokratai pasipiktinę Carteriu balsavo už jį. Šį kartą vargiai ar kas demokratų balsus skaldys.

Gero nežada Reaganui Jesse Jacksono išjudinti juodaodžiai dalyvauti rinkimuose, ypač pietinėse valstijose, kur tūkstančiai ir tūkstančiai negrų kaina balsuoti. Tose valstijose, kuriose 1980 metais Reaganas vos išėjo laimėtoju, šį kartą negrai gali lemti tose valstijose jam pralaimėjimą.

Jeigu Reaganui 1980 metais pavyko pažadais pavilioti sau pramoninėse valstijose darbininkų balsai, šį kartą vargiai ar bepavyks. Per jo šiuos prezidentavimo metus darbininkai patyrė neregėtą nedarbą, dirbtuvių persikėlimą bei uždarinėjimą. Daug darbininkų ryšium su buvusia recesija neteko savo namų, automobilių, daugeliui teko pastovėti prie sriubos virtuvių. Pirminiai rinkimai rodo, kad daug darbininkų 1980 metais balsavusių už Reaganą, šį kartą nebebalsuos.

Arba, paimkime moteris 1980 metais jų nemaža balsavo už Reaganą. Dabar Reaganui pasisakius prieš ERA, daug jų nebebalsuos.

Šiuose rinkimuose nemažą rolę loš taikos šalininkai. 1980 metais taikos šalininkų sąjudžiai buvo beveik negirdimi. Šį kartą nepasitenkinimas Reagano užsienio politika, vedančia prie karo, iškilęs kaip ant mielių. 1982 metais ten, kur buvo ant balotų už ar prieš branduolinio ginklo išsaldymą, iš 20 milijonų balsavusių 12 milijonų pasisakė už išsaldymą. O nuo 1982 metų nuotaukos prieš branduolinį ginklą yra dar labiau padidėjusios.

Arba varguomenė, kuri sudaro 25 procentus šalies gyventojų, vargiai ar yra pamiršusi, kaip Reaganas apkarpė maisto talonus, medicare, social security ir kitas socialines programas. Daug žmonių yra Reaganu pasipiktinusių dėl jo ėjimų Centro Amerikoje, dėl siaurinio civilinių teisių, užsispyrimo nesitarti su TSRS, nežmoniško ginklavimosi, dėl vaistybės į padanges iškilusio biudžeto deficito ir t. t.

Visa tai rodo, kad Reaganas šį kartą rinkimus turėtų pralaimėti. Bet atvertus antrą lapą, kad Amerikos didžiąją politiką valdo imperialistiniai korporacijų bei monopolijų interesai, gali būti visko. Tačiau kiekvieno piliečio pareiga turėtų būti balsuoti turint galvoje, kad Reaganas ne liaudies, o turčių prezidentas.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

DEMONSTRACIJA URUGVAJUJE

Masinė protesto demonstracija prieš valdantįjį karinį režimą Urugvajuje už atkūrimą demokratijos įvyko šios šalies sostinėje — Montevidejuje. Jos dalyviai, užtvindę pagrindinę miesto gatvę, skandavo lozungus, reikalaujanti šalyje atkurti pilietines teises ir politines laisves, paleisti visus politinius kalinius.

BELGIJOS KOMUNISTAI

Belgijos Komunistų partijos Centro Komiteto plenumas stoji prieš Amerikos vidutinio nuotolio branduolinių raketų dislokavimą Vakarų Europos šalyse, prieš NATO ir Pentagono mėginimus primesti šį pirmojo smūgio ginklą Belgijos liaudžiai. Komunikate, paskelbtame pasibaigus plenumui, sakoma, kad neseniai pasibaigusiuose rinkimuose į Europos parlamentą pergale pasiekė tos jėgos, kurios ryžtingai stovi prieš NATO ir kariaunos iš užsienio ketinimus paversti Europą Amerikos branduolinių raketų starto aikštele.

PRIEŠAIS JAV AMBASADA

Japonijos krikščionių bendruomenės atstovai surengė Tokijuje priešais JAV ambasadą protesto manifestaciją prieš Amerikos branduolinių sparnuotųjų raketų dislokavimą Tolimuosiuose Rytuose. "Sparnuotosioms 'velnio raketoms' mūsų Žemėje — ne!", "Apginsime mūsų vaikų ateitį!" — skelbė užrašai transparantuose, kuriuos manifestacijos dalyviai iškėlė priešais ambasados paradinius vartus. Krikščionių bendruomenės atstovai nutarė tokias manifestacijas rengti kas sekmadienį.

ATKIRTIS SAMDINIAMS

Nacionalinio atgimimo vyriausybės vadovaujantios tarybos narys S. Ramires paragino stiprinti šalies gynybinį pajėgumą ir ruošti lemiamam smūgiui Amerikos samdiniams, kad juos būtų galima galutinai išvyti iš Nikaragvos žemės. Kalbėdamas radijo ir televizijos programoje "Pokalbis su liaudimi", jis pabrėžė, kad Nikaragvos darbininkų klasė, valstietija, jaunimas, visi patriotai remia sandininės vyriausybės kursą apginti revoliucinius iškovojeimus nuo JAV imperializmo vadovaujamos ginkluotos kontrrevoliucijos užmačių.

HAITYJE NERAMU

Haityje Donto mieste įvyko masinė liaudies protesto demonstracija prieš diktatūrą. Skurdo ir bado iškankinti, miesto gyventojai išėjo į gatves, reikalaujanti nutraukti antiliaudinę proamerikinio režimo politiką. Atvykę vaikyti demonstrantų, Informacijos agentūros pažymi, kad pastarąjį mėnesį įvairiuose Haičio miestuose įvyko keliolika bado žygių.

NEPAPRASTA PADĖTIS

"Grėsmės valstybės saugumui" pretekstu Pinočeto fašistinis režimas dar trims mėnesiams pratęsė nepaprastą padėtį visoje Čilės teritorijoje.

VIETNAMO-KINIJOS PASIENYJE

Vietnamo informacijos agentūra VIA pranešė, kad Kinija toliau vykdo ginkluotas provokacijas Vietnamo Socialistinės Respublikos pasienyje. Vietnamo pasieniečiai ir gyventojai budriai saugo VSR suverenumą ir teritorijos vientisumą, davė ryžtingą atkirtį sienos pažeidėjams, pabrėžia agentūra.

IVYKO SOCIALISTŲ KONFERENCIJA

Anglijos Šehildo mieste įvyko socialistų internacionalo konferencija. Dvi dienas 30 socialdemokratų ir socialistų partijų atstovai iš įvairių pasaulio valstybių svarstė ekonomines problemas, su kuriomis susiduria kapitalistinės valstybės, taip pat besivystančių šalių sunkumus, kuriuose sukėlė egoistiška Vakarų monopolijų ir bankų politika. Forume buvo paliestos ginklavimosi varžybų apribojimo ir nusiginklavimo problemos, padėtis įvairiuose pasaulio regionuose.

BUVUSIO PREZIDENTO PRISIPAŽINIMAS

Argentinos teisingumo organų įsakymu suimtas buvęs šalies prezidentas Roberto Viola savo parodymuose pripažino, kad 1979 metais jis pasirašė įsakymą dėl "ardomųjų elementų" sulaikymo ir likvidavimo. Kaip žinoma, remiantis šiuo įsakymu buvo persekiojama daug Argentinos demokratų. Informacijos agentūros EFE pranešimu, taip pat pradėta tirti buvusio federalinės policijos viršininko C. Batisos byla. Jis kaltinamas asmeniškai dalyvavęs persekiojant režimo politinius priešingus.

Trumpai

— AFL-CIO profsąjungų pareigūnas Murray Seeger sako, jog ryšium su prez. Reagano biudžete dideliu deficitu, šių metų pabaigoje ar kitų pradžioje vėl prasidės recesija.

— Mainerių profsąjungos (UMWA) duomenimis, 1984 metais fatališkų nelaimių kasyklose padidėjo 300 procentų. Vien tik gegužės mėnesį kasyklose žuvo 40 mainerių.

— Kubos laikraštyje "Gramma" Paragvajaus komunistų partijos politinio biuro narys Hugo Campos rašo, kad Paragvajuje diktatoriaus Alfredo Stroesener proamerikietiškas režimas praktikuoja nežmonišką represijas prieš kiek nors demokratiškesnius nuotaikų žmones.

— Buvęs Kolumbijos prezidentai reikalauja, kad Urugvajaus milita-

rinė valdžia be atidėliojimo paleistų areštuotą politinį veikėją Wilson Ferreira Aldunate, neseniai grįžusį iš užsienio į savo šalį.

— Aštrėjanti šalies ekonomikos krizė paliečia netgi Wall Street. Didžiausia akcijų biznio Merrill Lynch kompanija ketina paleisti šiemet mažiausia 1,500 tarnautojų. Kiek anksčiau jau paleido 1,000.

— Vakarų Vokietijos teismas Landau mieste apkaltino 72 metų amžiaus nacistinį nusikaltėlį Albert Eichelis, karo metu dirbusį naciams Latvijoje ir dalyvavusį 170 žmonių žudynėse.

— Maskvoje įvyko buvusių karo metu Vokietijoje mirties stovyklų inamų suvažiavimas. Suvažiavimas užgyrė rezoliuciją, reikalaujančią pastoti kelią pasaulyje nacizmo atgaivinimui.

Vilnis, 1984 rugpjūčio 2

Iševijoje atsidūrusių autorių knygos leidyklose

[PLANAI, KURIE REALŪS]

Kasmet iš anksto Lietuvos leidyklos skelbia sekančių metų knygų išleidimo planus. Tai padeda tirti paklausą, geriau planuoti tiražus, pagaliau visuomenė žino, kas numatoma išleisti, o leidyklos ir spaustuvės sumažina galimo leidinio chaoso pavojus. Sunkiai įmanoma įvykdyti tiksliai šiuos planus: knygos rašymas yra kūrybinis procesas, užplanuoti knygas dažnai tenka be rankraščių, pagal autorių paraišką ir pažadus, kartais pasirodo, jog vienas ar kitas rankraštis reikalingas tobulinimo ir t. t. Tačiau dauguma užplanuotų leidinių, kaip rodo praktika, anksčiau ar vėliau pasiekia skaitytoją.

Kasmet Lietuvos skaitytojas yra pripratęs susilaukti ir iševijoje atsidūrusių autorių knygų. Ką žada šioje srityje leidyklų planai?

"Vaga" jau pernai buvo pasižadėjusi išleisti Stasio Santvaro "Lyrikos" rinktinę, kurią iliustravo Vytautas K. Jonynas. Rankraštis buvo anksti išsiųstas į spaustuvę Kaune, apie knygos išleidimą informavo dar aną pavasarį "Naujos knygos", bet grynai dėl techninių priežasčių užsidėse spaustuvėje knygos išleidimas. Siemet balandžio pradžioje rinktinė buvo pasirašyta spaudai, vadinasi, knyga netrukus ir pasirodys.

Tuo pačiu metu Lietuvos skaitytojas gali susipažinti ir su S. Santvaro kaimyno kūrybos dar vienu pluoštu: "Poezijos pavasario" knygoje spausdinamas Antano Gustaičio eilėraščių pluoštas (pernai, kaip žinia, ten išspausdintas J. Aistis).

Tuo pačiu metu "Vagos" redaktoriai ruošia kitas iševijų knygas. Jau spaustuvėje yra Juliaus Kaupo pasakų ir apsakymų rinkinys, kuris turi taip pat šiemet išeiti. Jį sudarė (kaip ir S. Santvaro knyga) V. Kazakevičius. Įžangą parašė B. Raguotis. Knygos rankraštį recen-

zavo žinomas beletristas Alfonsas Bieliauskas.

Jau turi "Vaga" R. Mizaros apsakymų rinkinį.

Dirbama su Eduardo Cinzo romanų dialogija: "Raudonojo arklio vasara" ir "Mona" sudarys vieną knygą. Autoriui apsilankius šį pavasarį Vilniuje, su redaktorais bus suderinti visi kalbos redagavimo reikalai, ir — knyga bus ruošiama spaustuvėje.

Suplanuota artimiausiais metais išleisti Lenkijoje mirusio Juozo Kėkšto-Adomavičiaus kūrybos rinktinę. Jo knygą sudarinėja buvęs jaunystės draugas Jonas Čekys, kuris, beje, ilgus metus yra vadovavęs "Vagos" leidyklai. Knygą sudarys ne tik poezija. Sudarytojas renka ir J. Kėkšto laiškus, kurie bus gausiai panaudoti leidinyje.

O toliau? Perspektyva siejama su tokiais vardais, kaip M. Katiliškis, J. Aistis, A. Vaičiulaitis ir kiti. Šiandien sunku pasakyti — kas pirmiau: priklausys nuo pačių autorių ar jų artimųjų norų, nuo kūrybos vertės, nuo pasiūlymų... Svarbiausia: darbas tęsiasi.

"Mokslo" leidyklos artimiausiuose planuose yra mūsų įžymiosios archeologės Marijos Alseikaitės-Gimbutienės veikalas "Baltai". Viešdama Lietuvoje paskutinį sykį, mokslininkė kaip tik buvo pakviesta į šią leidyklą paskaitos skaityti, susitiko su leidėjais. Tada ir buvo sutarta su M. Gimbutiene dėl šios jos knygos išleidimo. Autorė veikalą tobulino, atsizvelgė į recenzentų patarimus, specialiai ruošė leidybai Vilniuje. Dabar rankraštis, tiesiogiai rūpinantis R. Rimantienei, ruošiamas spaudai.

Beje, per viešnios susitikimą "Moksle" jos buvo klausama: ką iševija galėtų pasiūlyti dar šiai leidyklai?

Iš tikro: ką? **Vladas Kaunietis**

Daugiau kaip pusantro tūkstančio pavadinimų dailių keramikos, trikotažo, tekstilės dirbinių, suvenyrų tiekia gyventojams Vilniaus "Dovanos" susivienijimas, kurio įmonių yra visoje Lietuvoje. Respublikoje ir už jos ribų noriai perkami susivienijimo gaminami porceliano servizai ir keraminės vazos, lovatiesės ir skarelės, megztiniai ir iš vytelių pinti dirbiniai.

Nuotraukoje: Technologė Aldona Reimontienė demonstruoja naujus "Dovanos" gaminius. V. Brajo nuotrauka

KAI PATYS LEIDĖJAI PRIVERČIA SUABEJOTI PATIKIMUMU

Nėra abejonės: Vladas Kulbokas atliko didžiulį darbą. Iševijoje, kur nėra lituanistikos mokslo centrų, kur negalima suburti profesionalių literatų kolektyvo akademinio pobūdžio darbui, vieno žmogaus, tokio, kaip, pavyzdžiui, V. Kulbokas, pastangos, pasišventimas ir raštai nusipelnę pagarbos. Tai ne iševijos kaltė, o bėda ir nelaimė, jog ji, nepaisant savo vadovų ar spaudos pretenzingumo, negali imtis nė vieno apibendrinančio mokslinio darbo lietuvių kultūros istorijos problemomis tiek, kad pajęgtų pateikti mokslškai solidų veikalą. Žinoma, ambicijų, pretenzijų, pareiškimų čia gali būti iki valios, įmanoma skardentis surinktais fondais, gausiais pinigais, gali pasitaisyti ir kuris nors labai talentingas specialistas, bet niekadoms negims šių laikų Čikagoje rimtas apibendrinantis tos ar kitos Lietuvos kultūros srities istorijos mokslo veikalas. Tai paliudijo kad ir P. Naujokaičio pastangos pateikti daugiatomę lietuvių literatūros istoriją. Argi kas nors iš kvalifikuotesnių literatų laiko šias P. Naujokaičio knygas lietuvių literatūros istorijos šaltiniu? Nevykusi pretenzija, ir tiek? Netgi pačios emigracinės literatūros akivaizdoje, kai ten yra visas būrys akademiškai pasiruošusių, pakankamai kvalifikuotų literatūros specialistų, dėstančių JAV ir Kanados universitetuose...

V. Kulboko atžvilgiu dėl vieno dalyko nepadarytume priekaištų: jis ėmėsi temos, kuri iš tikro geriausia gali būti realizuota tik iševijoje, kur darbui medžiagą Lietuvoje rinkti reikėtų daug laiko ir vis tiek be iševišku konsultacijų stokotų faktų ir komentarų tikslumo. "Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje" — tai, suprantama, pirmiausia pačių iševijų reikalas. Deja, čia susiduriama su ta iševiškos kultūrinės veiklos objektyvia nelaimė, kai darbui neįmanoma pasirinkti tinkamiausio ar bent pakankamai gilaus ir kvalifikuoto autoriaus...

Taip, Vladas Kulbokas surinko daug ir labai reikalingos medžiagos, vienas padirbėjo už visą būrį žmonių, ir už tai jam reikia pirmiausia padėkoti. Nebūtų ėmėsis

to darbo, būtume daug ko stokoje. Dabar, kas norės rašyti apie iševišką literatūrinę kritiką, turės atsiversti V. Kulboko veikalą, su jo pagalba lengviau bus rasti vieno ar kito reiškinio pradžia.

O iš kitos pusės, vis dėlto, kaip gaila, kad neturėta tokiame darbu autoriaus pasirinkimo. Mėgėjiškos, sakytume, saviveiklinės veikalo "Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje" autoriaus galimybės labai akivaizdžios. Jeigu jis, neturintis pakankamų tokiame darbu kvalifikacijų, neįgijęs literatūros žinovų pasitikėjimo literatūriniais darbais, tiesiog neįrodęs kritiko analizės ir sintezės sugebėjimų, apsiribotų tik vienu uždaviniu — pateikti surinktą faktinę medžiagą, dar būtų palyginti ramu. Bet kai tiek daug stokodamas kvalifikacijoje, drąsiai imasi komentuoti ir vertinti, pasitikėjimas knyga daugelyje vietų labai sumenkėja.

Tą pasitikėjimą jau veikalo pradžioje griaua patys leidėjai, pateikę panašiam veikalui unikalią savo negatyvumu pastabą:

"Didelį darbą atliko autorius ir labai nusipelnė lietuvių literatūros istorijai, surinkdamas medžiagą ir suredaguodamas šį tomą. Labai gaila, gana dažnai apleido citatų šaltinių nuorodas, ir nedovanotina, kad tuojau sunaikino surinktą medžiagą: žurnalus, laikraščius ar jų iškarpas, taip kad nebuvo galima apleistųjų nuorodų surasti, o kitas papildyti ar patikrinti (...)"

Tačiau, kadangi darbą atliko ir už jį moka autorius, šis pareikalavo spausdinti knygą tokią, kokia ji yra... Knyga išėjo didelė įspūdingai atrodanti, tik dabar tie, kas norės ja pasinaudoti, neretai turės abejoti, ar tikrai patikimą šaltinį turi, negalės ir jo patikrinti. Vargu ar mes prisiminsime kitus pavyzdžius, kai patys leidėjai priverčia suabejoti jų pateikiamos knygos patikimumu...

Cia jau ir kultūrinio darbo iševiškomis sąlygomis nelaimė ir drauge — konkreti kaltė. Žinodami, jog leidėjai neturi pakankamo mokslinio knygos redagavimo aparato, jog jie nedaug ką gali padėti autoriui, imame šį reikalingą veikalą į rankas labai atsargiai.

Kazys Vilnietis

Dideliu lauratu koncertu Lietuvos TSR akademiniam operos ir baleto teatre pasibaigė respublikinis vaikų ir moksleivių dainorėlių konkursas "Dainų dainelė". Dvejus metus beveik visose respublikos mokyklose ir vaikų darželiuose bei lopšeliuose jaunieji dainininkai kovojo dėl laureatų vardų. Vertinimo komisija, taip pat televizijos žiūrovai geriausiai pripažino 53 solistus ir vokalius ansamblius.

Praėjo dešimt metų, kai buvo surengtas pirmasis "Dainų dainelės" konkursas. Kiekvienas jų subūrė tūkstančius vaikų ir moksleivių, išaiškino naujus talentus.

Nuotraukoje: Dainuoja Alytaus vaikų darželio "Vyturėlis" mįsrus vokalinis ansamblis. Vilniaus rugpjūčio 2 d. p. 17

Apie Kauno centrinį paštą

Nuotraukoje: Kauno centrinio pašto 31 ryšių skyriaus telegrafistė Birutė Kairytė — viena geriausių telegrafistų respublikoje.

Kauno centrinio pašto darbuotojų patirtis plačiai sklinda po šalį. Kauno ryšininkai vieni pirmųjų šalyje įdiegė motorizuotą spaudos ir korespondencijos pristatymą, ėmė naudoti siuntinių pakavimui polietilena, perdavinėti telegramas į pristatymo mašinas, kuriose įrengti radio telegrafai ir faksimiliniai aparatai "Strichas".

Kauniečiai dabar mažiau laiko sugaišta siųsdami pinigines perlaidas: centriniame pašte ir dvylikoje ryšių skyrių pradėjo veikti elektroninė priėmimo sistema "Omega". Jos dėka operacijos atliekamos

sparčiau.

Centrinio pašto darbuotojų iniciatyva įvesta patogiai namų numeracija, kuri patogiai ne tik laiškinkams, greitosios medicinos pagalbos tarnybai, bet ir gyventojams.

Džiugina Kauno centrinio pašto darbuotojų aptarnavimo kultūra, darnus darbo ritmas. Kauniečiai rūpinasi ryšių įmonių interjeru, gerų darbo sąlygų sudarymu. Visada malonu užėti į ryšių skyrių "Senasis paštas".

Visų naujovių įdiegimas jau sutalpė Kauno ryšininkams beveik šimtą tūkstančių rublių.

NEUŽZELS TAS TAKAS . . .

Retas svečias, kurį reikalai atveda į Radviliškio rajono "Sušvės" kolūki, apeina šią sodybą. Pašušvio miestelyje, kur vaikystės dienas leido aktyvi kovotoja už moterų teises, rašytoja Eugenija Tautkaitė, įkurtas revoliucionierės memorialinis muziejus.

Pašušviečiai šventai saugo savo įžymiosios kraštietės atminimą. Ilgą laiką buvo rūpestingai renkami eksponatai, rašytojos knygos. Dabar visa tai perkelta į revoliucionierės senelių sodybą. Kitados Eugenija Tautkaitė savo autobiografijoje rašo: "Sviesūs atminimai iš sunkios kūdikystės dienų yra mūsų seneliai, motinos tėvai. Jie gyveno Radviliškio apylinkėje, Pašušvis miestelyje. Senelis buvo stalius ir dvaro stikliorius. Savo žemės neturėjo. Laimingiausias vaikystės dienas, visas vasaras praleisdavome ten, pas senelius. Ten mes nuoširdžiai jausdavome meilę, rūpestį, motinišką globą, švelnumą, nuoširdumą, augdamos nepaprastai gražioje aplinkoje — pati gamta supo mus savo puikiais vaizdais".

Nemažai lankytojų būna muziejuje. Visus juos priima vietos aštuonmetės mokyklos mokytoja Veronika Bagušienė, kuri aprodo svečiams eksponatus, pasakoja apie revoliucionierės nueitą kelią.

Pirmajame kambaryje — dailiai

sutvarkyti stendai su nuotraukomis, pasakojančiomis apie Eugenijos Tautkaitės gyvenimą ir veiklą. Ant langų — popierinės užuolaidėlės, kaip ir tolimoje praeityje žydi palergonijos. Nedidelėje dirbtuvėlėje — senelio stalius įrankiai . . .

Daug gražių žodžių, šiltų atsiliepimų surašyta muziejaus svečių knygoje. Visi, kas čia pabuvojo, reiškia nuoširdžią padėką ūkio vadovams, vietos kraštotininkams už rūpestį saugant šviesų revoliucinio judėjimo dalyvės atminimą.

Niekad neužzels tas takelis į sodybą, iš kurios Eugenija Tautkaitė pasuko į didįjį kovotojos kelią . . .

J. Ruminas

Šokių šventė

Gargžduose įvyko 1985 metų respublikinės dainų šventės, skirtos Pergalės Didžiajame Tėvynės kare 40-mečiui ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-osioms metinėms pažymėti repertuaro šokių šventė.

Dalyvavo apie 1600 Žemaitijos rajonų moksleivių ir jaunimo. Šokių šventėje taip pat dalyvavo Lietuvos žemės ūkio akademijos, Valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų studentų šokių kolektyvai, Palangos ir Klaipėdos muzikantai.

KUR OŠIA SENGIRĖ

Kaip amžinas paminklas didžioms senovės girioms Lietuvos rytinėje dalyje ošia Labanoro sengirė. Joje prie Labanoro ežero įsikūręs ir to paties pavadinimo miestelis. Tai sena gyvenvietė, istoriniuose šaltiniuose minima jau 1387 metais. Daug šimtmečių žaliosios girios prieglobstyje gyvenančius darbščius, nagingus žmones giria maitino ir rengė. Vyrai dirbo žemę, miško ruošos darbus, moterys verpė ir audė, rinko uogas ir grybus. Seimose nebuvo pertekliaus. Labanoriškius amžinai lydėjo skurdas ir vargas. Senas miestelio gyventojas, jau kelintos kartos eigulys, dabar aštuntąją dešimtį metų varas pensininkas Leonas Kukėnas aiškiai mena savo vaikystę:

— Mano tėvas, kuris irgi buvo eigulys, nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro dirbo, o pamaitinti vaikų ligi soties negalėjo . . . Truputį paaugęs į miško darbus išėjau. Dirbome miške su kauptukais, kastuvais, rankiniais pjūklais. Vasarą medį veždavome ratais, o žiemą — rogėmis. Prakaitu laistėme girią . . . Mūsų vaikams teko laimingesnė dalis . . .

Kukėnai išaugino penketą vaikų. Ne tik išaugino, bet ir išmoksino, į žmones išleido. Sūnūs Algirdas ir Leonas nuėjo tėvo pėdomis — abu miškininkai. Vyresnysis Algirdas Labanoro girioje dirba girininku. Jis — Svenčionėlių miškų ūkio susivienijimo, kuriam priklauso ši didžiagirė, darbo pirmūnas. Duktė Valda baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją, Laimutė — Vilniaus valstybinį pedagoginį institutą, jauniausioji Jūra — diplomuota kultūros darbuotoja.

O štai nepralenkiamą apylinkės audėja, dainininkė ir šokėja septyniadešimtmetė Teklė Lipinskienė nenori prisiminti senųjų laikų. Ji gyvena šiandiena. Tai aktyviausia Labanoro saviveiklininkė ir nuolatine rankdarbių parodų dalyvė. Jos seklyčioje stovi audimo staklės, o jose — raibas lininis keturnytis.

Tik savo išmonę ir rankų vikrumą ne uždarbiams, kaip kadais, skiria, o artimųjų bei kaimynų akiai nustebinti, širdžiai pradžiuginti. Šalia motinos su šeimomis gyvena jos vyresnieji vaikai — sūnus Antanas, dirbantis melioratoriumi, ir duktė Onutė, apylinkės tarnautoja. Antroji duktė Stasė dirba prekybininke Vilniuje. Ir ne tik Vilniuje, bet ir daugelyje kitų Lietuvos vietų galima sutikti sėkmingai besidarbuojančių labanoriškių. Juk Tarybų valdžios metais vien aukštąjį mokslą baigė apie 100 vaikų ir mergaičių, kilusių iš šių apylinkių.

Štai Svenčionėlių miškų ūkio susivienijime, kuriam priklauso sengirės plotai, jau daugiau kaip trisdešimt metų dirbuojasi labanoriškiai Vilniaus universiteto auklėtiniai Danielius Deveikis ir Mykolas Urbonas. Jie dalyvavo darbuose atkuriant hitlerinės okupacijos metais iškirstus girios medynų plotus, apželdinant kirtavietes, degimvietes, taip pat žemės ūkiui netinkamas žemes. Jų atmintyje roges ir vežimus miško darbuose pakeitė traktoriai, miškovežiai automobiliai, rankinius pjūklus — motoriniai pjūklai. Miškininkų darbas taps žymiai lengvesnis ir našesnis.

Dabar Labanore gyvena 200 gyventojų, daugiausia miškų ūkio darbininkai, vairuotojai, melioratoriai. Jų patogumui čia pastatyta nauja aštuonmetė mokykla, kultūros namai, felčerių-akušerių punktas, paštas, parduotuvė, autobusų stotis, girininkija. Įdomių eksponatų, jų tarpe ir garsiąją Labanoro dūdą, turi sukaupęs kraštotyros muziejus. Iš visų pusių pušynų apsupto miestelio ryškios spalvomis nudažyti namukai primena Pašū. Šioje apylinkėje kuriasi visuomeninės ir asmeninės poilaisvietės.

Labanoro giria — Lietuvos nacionalinio parko puošmena. Savo nuostabią gamtą ji vilioja turistus, aplinkinių didmiesčių poilsiautojus, domina mokslininkus.

Irena Vedrickienė

Vilniuje, Baltųjų mikrorajone, pastatyti nauji Liaudies ūkio specialistų tobulinimosi instituto rūmai. Į juos persikėlė finansų, mašinų gamybos ir pramonės fakultetai, skaičiavimo centras.

Nuotraukoje: Nauji Liaudies ūkio specialistų tobulinimosi instituto rūmai. V. Brajo nuotrauka

LIUTERIO JUBILIEJAUS LEIDINYS

Pernai pasaulyje plačiai buvo paminėtos Reformacijos pradininko Martyno Liuterio gimimo 500-osios metinės. Daug šio jubiliejaus renginių buvo Vokietijos DR — surengta konferencijų, išleista specialių leidinių.

Halės Witenbergo Martyno Liuterio universitetas vieną savo mokslo darbų tomą paskyrė studijoms apie reformacijos poveikį Europos ir Azijos tautų kultūrai.

Tomo pavadinimas — "Reformacija ir nacionalinės kalbos". Jame išspausdintas ir platus vilmniečio profesoriaus J. Minkevičiaus straipsnis "Reformacija ir lietuvių tautos kultūra. (Tautinė sąmonė, kalba ir raštija)". Leidinio viršelį puošia keletas istorinės reikšmės lietuviškų leidinių titulinis puslapis faksimilės (M. Mažvydo "Katekizmo", J. Bretkūno "Postilės", D. Kleino "Lietuvių kalbos gramatikos ir kt.).

Vilnis, 1984 rugpjūčio 2

PIRČIUPIŲ ATMINTIS

Moteris sukliko aštri, geležį rėžiančiu balsu, ir buvo taip netikėta, kad aplink susirinkusius žmones jis krestelėjo lyg stipri elektros srovė.

Diena buvo saulėta, tokia nuostabi, kad nedaug tokių Lietuvoje ir tebūna. O tik pažiūrėkite, kaip nuostabiai margi mūsų svečiai — tas dvylikos-penkiolikos žmonių būrelis, vykstantis pasižvalgyti po Druskininkus. Lengvą, jauką, vasarišką apsirengimą galima lyginti su švente ir, beje, nieko nuostabaus: pavasaris ir šventė seniai vaikšto kartu, tačiau aš jau ne kartą patyriau, kad ir pačią gražiausią šventę gali užgesinti atmintis. Prie šio kelio, apie keturiasdešimt kilometrų nuo Vilniaus, visuomet liūdinti Pirėčių. Motina ir visuomet gyva Pirėčių tragedija. Autobusas sustoja: svečiai nepravažiavo Pirėčių ir tiesiog krauju jaučiau, kaip kažkas labai sunkaus užspaudė žmonių gerkles, užgulė krūtines. Pasidarė tylu, ramu, kaip ir visuomet, kada nusiimi kapure prie mirusiųjų kapų. Ir štai šis toks aštrus moters balsas:

— O, Jėzau! Jie degino vaikus!

Moters balsas suvaitojo jau memorialinio muziejaus pastate, pakilus į antrą aukštą. Ten, vienoje iš jo salių, ji sustojo prie ekspozicijos, kur nuotraukos Pirėčių tragedijos aukų. Bet pradžioje dar kartą prisiminkim . . .

1944 metų birželio 3 d. Pirėčiuose buvo sudeginta 119 žmonių, kurių skaičiuje 49 vaikai iki 15 metų, 14 vaikų iki 5 metų ir 4 kūdikiai.

Iki šios dienos ausyse dar tebe skamba tos moters balsas ir ledu šaldo krūtinę. Tačiau dabar jame girdžiu ne tik didelį širdgėlos jausmą, bet ir didelį krūvį minties. Tam, tiesa, teprireikė truputį vaizduotės: reikėjo įsivaizduoti, kad moteris, sugrįžusi į Ameriką ir norėdama susirinkusiai publikai atkurti patirtą sielvartą Pirėčiuose, irgi pašaukė:

— O Jėzau! Jie degino vaikus! . . .

Ir nesunku, atrodo, pajauti, kaip suklydusi, net pasimetusi publika susidomi: Kas degino? Kur degino? Kas tie — JIE?

Ir aš, regis matau, kad nemažai tokioje publikoje ausų lyg ir padidėja. Tai suprantama, nes anot

patarlės — vagies ir kepurė dega. Dega kepurės ir lietuviškųjų karo nusikaltėlių, hitlerinių žmogžudžių talkintojų, o kur kitur jų daugiau, jeigu ne čia, jeigu, kaip sakoma, ne dėdės Samo šalyje?

Oi, kaip jie nenorėtų, kad turistiniai svečių autobusai sustotų Pirėčiuose, nes TEISYBEI, kalbančiai žmonių pelenais, kelio jau niekaip nebepastosi. Ir todėl vis daugiau ir daugiau žmonių šitą teisybę išgirsta iš Pirėčių pelenų.

Pirėčių pelenai! Dar nesutikau žmogaus, kuris prieš jus nebūtų nusiėmęs kepurės. Nesutikau žmogaus, kuris nebūtų žudikų palydėjęs šventu prakeikimu — Prasmekit! Būkite prakeikti! Tačiau gajai, o gajai židikų giminė! Milijonai prakeikimų nukrito ant jų galvų, o pažiūrėkite — gyvuoja, net taikstosi į didvyrius, ir kartais atrodo, kad ko ne gyviems statyk jiems aukščiausius paminklus. O, ne! Jų paminklas tik toks: būkit prakeikti; prasmekite! Nėra ir negali būti jiems pasigailėjimo! Antraip, Pirėčių pelenai užpūstų akis ir sažinę . . .

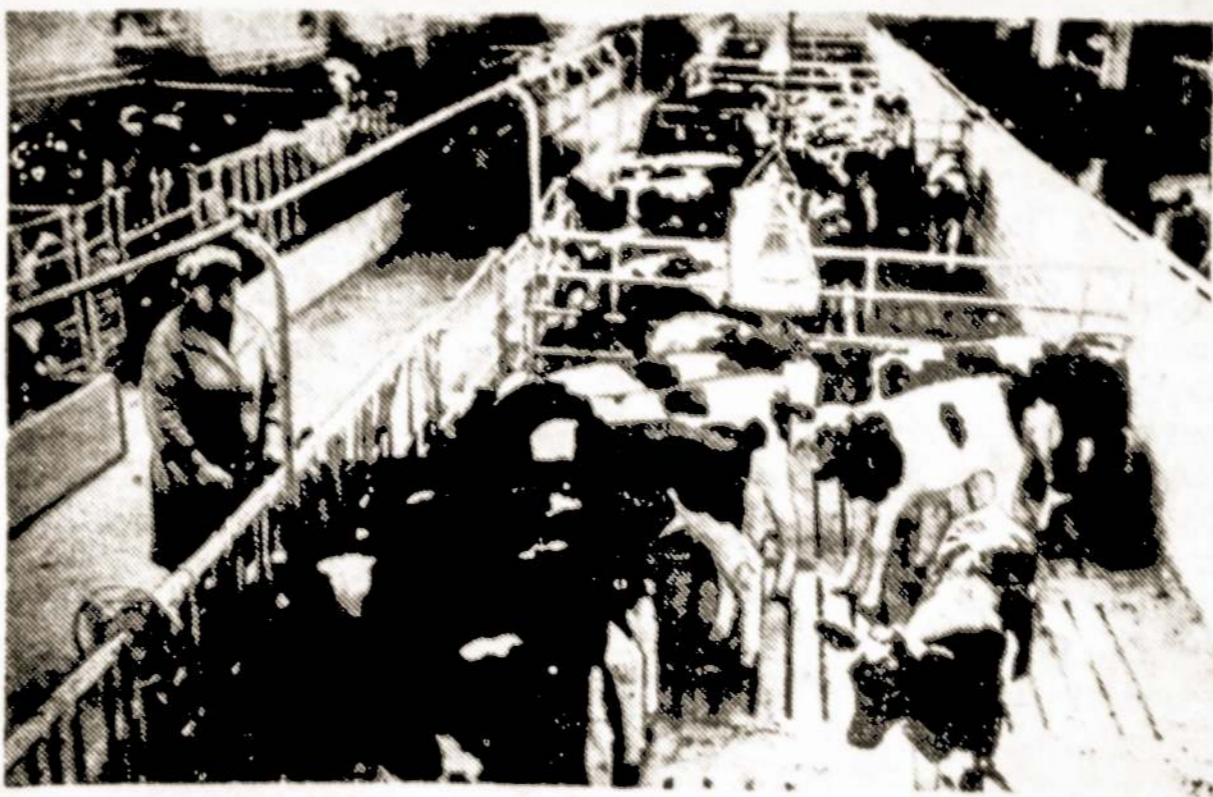
Kai vėl susirinkome autobusan pratęsti kelionę į Druskininkus, kalbų buvo mažiau. Aš žinau, kad su Pirėčiais niekuomet ir niekas neatsisveikina, jiems visuomet atsiranda vietos žmonių širdyse, o su tokia širdimi — žmonės akylesni, budresni, teisingesni. Ir kaip bebandytų apsirėdyti fašistiniai karo nusikaltėliai — būk jie lietuviški, lenkiški, ukrainietiški ar bet kokios kitos nacionalinės markės — visi jie jau nuteisti žmonių supratimu, kad tokie neturi teisės vaikščioti tarp vaikų, jie juos sudegino Pirėčiuose.

Nuo tokio supratimo negali apginti nei karaliai, nei dėdė Samas, nei bet kas.

Taip, sunku kalbėti apie Pirėčių tragediją, tačiau jos užmiršti nevalia, jau vien tik todėl, kad vėjai ten pusto ir vaikų pelenus. Kad ta gerai žinome Lietuvoje, neabejojau, jog geriausiai parodys birželis — sukaks keturiasdešimt metų, kai Pirėčių tragedija nešiojame atminty ir širdyse, kai su kiekvienu naujo žmogaus gimimu siunčiame prakeikimus:

— Prasmekit! Būkite prakeikti, Pirėčių budeliai!

Pranas Karlonas

Stambus gyvulininkystės kompleksas yra įsikūręs Nemuno pakrantėje. Balbieriškio miestelio pakraštyje. Čia kasmet didinama mėsos gamyba. Pernai į mėsos kombinatą įmonė pristatė daugiau kaip 2700 nupenėtų buliukų. Siemet planuojama parduoti mėsos apie 86 tonomis daugiau.

Nuotraukoje: **Balbieriškio veršelių auginimo ceche.** K. Jurelės nuotrauka

Jaunimas renkasi kaimą . . .

Balandžio pradžioje Lietuvos komunistų partijos ir valstybės vadovai susitiko su jaunaisiais žemdirbiais.

Į Lietuvos sostinę atvyko iš atokiausių kampelių geriausi iš tų vaikų ir merginų, kurie, baigę mokyklą, nuėjo dirbti į kolūkius ir tarybinius ūkius. Svarbu ir tai, kad jie nuėjo dirbti jau išmokę svarbiausių žemdirbio specialybių, iš karto sėdo prie traktoriaus vairo, tapo fermų darbuotojais.

Siai jaunajai žemdirbių kartai, nuogastauti ir gailėtis dėl savo pasirinkimo nereikės. Apie tai, kas padaryta ir bus daroma artimiausioje ateityje žemdirbių darbo ir buitines sąlygas gerinant, savo žodyje susirinkusiems naujuose rūmuose Neries pakrantėje pranešė LKP CK pirmasis sekretorius Petras Griškevičius. Jis priminė, kad šiam klausimui buvo skirtas LKP CK X plenumas, kuris įvyko pernai viename gražiausių ūkių netoli Panevėžio, Eriškėse. Vien tik pernai Lietuvos kaime atiduota naudoti šimtai tūkstančių kvadratinėjų metrų gyvenamojo ploto, dešimtys valgyklų, vaikų darželių, ambulatorijų . . . Kažkaip net sunku patikėti, kad beveik pusė Lietuvos kaimo gyventojų turi savo namuose vandentiekį, daugelis namų — dujofikuoti. Aišku, vandens neatvesi į senus vienkiemius, bet reikia žinoti, kad didesnė pusė Lietuvos kaimo gyvena jau gyvenvietėse. Todėl ir miestietiški patogumai darosi labiau prieinami.

Kaimo ekonomika nėra paprastas, keliais skaičiais nusakomas dalykas. Tuoj po karo, atsiradus Lietuvoje realioms sąlygoms mokytis, šviestis, daug jaunimo nutekėjo į miestus ir čia pasiliko. Darbo rankų visur reikia, aišku. Bet radosi ir tam tikro vienpusiškumo jaunų žmonių galvosenoje, jų psichologijoje. Todėl pastaraisiais metais pastebimas lūžis į gerąją pusę — nebuvo atsitiktinis, jis parodė dabartinio Lietuvos jaunimo, sakyčiau, politinį išprusimą ir brandumą. Kam jei ne jaunajai kartai kaimą puošti, pratęsti galias lietuvių žemdirbio tradicijas . . .

Daugiausia, ko šiandien tikimasi iš jaunimo, tai kelti sparčiau darbo našumą. Tai labai svarbu. Aišku, jis nėra žemas, bet vieno kolūkiečio vidutinis mėnesinis darbo užmokeskis, irgi sparčiai auga, o tai rodo pastoviai aukštą konjunktūrą. Valstybė gerai moka už pagamintą produktą, palankios kreditavimo sąlygos, mažinami kai kurie mokes-

čiai. Todėl kolūkių pajamos, realizavus produkciją, pavyzdžiui, 1982 metais, siekė beveik 1,5 milijardo rublių; siek tiek daugiau, kaip per dešimtmetį jos išaugo beveik du kartus. Vadinasi, yra iš ko mokėti žemdirbiui už jo triūsą, yra iš ko statyti gyvenvietes, aprūpinti kaimo žmones poilsiniais ir kitokiais kelialapiais, aprūpinti ir pasirūpinti daug kuo . . . Matyt, būsime teišūs, jei sakysime: šimtmečiais Lietuvos kaimas buvo miestų šešėlyje, jautė nepelnytą nuoskaudą. Šiandien miesto bijoti nebereikia; kaimas ir miestas jau ne konkurentai, bet partneriai. Todėl jaunimas drąsiai renkasi žemdirbio profesiją, visam gyvenimui suriša savo likimą su Lietuvos kaimu.

V. Šakotas

Lietuvoje masiškai perdirbamas gausus šių metų sodų derlius. Varėnos maisto pramonės kombinatas šiemet vartotojams patieks daugiau kaip šešis milijonus sąlyginių indelių įvairių konservų. Iš sodo vaisių čia taip pat gaminamas putojantis gėrimas ir dvylikos pavadinimų vaisvandeniai. Įmonė paruošė 70 tonų juodųjų ir raudonųjų serbentų bei kitų uogienių eksportui.

Maždaug 80 pavadinimų vaisių ir daržovių konservus išleidžia Vilniaus konservų fabrikas. Siemet čia pradėta gaminti obuolių, juodųjų serbentų ir agrastų džemus, aronijos uogienę, obuolių ir aronijos gėrimą.

Nuotraukoje: **Varėnos maisto pramonės vyresnioji meistrė Dalia Kirklienskienė ir kontrolierė Genovaitė Volungevičienė nustato iš ūkių atvežtų obuolių kokybę.**

G. Svitojaus nuotrauka

Kauno Antano Sniečkauskas politechnikos instituto lengvosios pramonės fakulteto studentai pavasario semestrą pradėjo naujame korpuse. Naujų mokymo rūmų plotas — devyni tūkstančiai kvadratinėjų metrų. Laboratorijų padaugėjo dvigubai, jose sumontuoti nauji įrenginiai. Naujuose rūmuose taip pat įsikurs instituto mokslinės bibliotekos filialas. Fakulteto rūmų projekto autorė — architektė Danutė Petkelienė.

Nuotraukoje: **Naujieji fakulteto rūmai.**

K. Jurelės nuotrauka

ZUIKIS ILGAAUSIS

Graži ta miškų, laukinių obelių, karklynų apsupta nuošalė palei gražiausio Ignalinos krašte Lūšių ežero pakrantes. Ir vietos čia įvairiausiai žvėrių, paukščių, žuvų vardais užvadintos. Tenai — Lūšibrastis, už jo — Briedžiaragė pieva, Barsuko akmuo. Ešerinė bala ir Lydekinės protekis. Viduryje Kurapkynės laukų — Grikiapelės trobos sustojusios. Sako, pasėdavo senoliai grikius, o juos pelės ir iškuoldavo. Nuo to ir sodžiaus pavadinimas.

Bet šį saulėtą vidurdienį mus vilioja tik vienas Palūšių kaimas. Ir brendame zuikių taku — į zuikių karalystę. Senas kaimas ilgausių garbei Kiškiais "pakrikštytas". Ar gi rasi geresnę vietelę šimtui istorijų apie zuikius papasakoti. Čia zuikiai vestuves kiekvieną vasarį galukuonėse kelia, linksmas lėkntynes rengia, kūliais vartosi. Ne vienas Lūšių ar Meironių žvejas minkštą kiškio liemenę nešioja, pūkinę žvėrelio kailio kepurę giria. Žmonės "zuikinę mostelę" balzamu nuo negyjančių žaidžų laiko.

Tad būk pasveikintas, zuiki pui! Kiški piški! Ilgausi, skeltalūpi, ilgausi! Žvairy ir šleivy! Geri žmonės tave šauniai pavadino. Medžiotojai prastesniū sinonimų nepagalėjo. Nors ir dangus ant tavęs griuvo, tikroji lūpa iš baimės plyšo, bet mes tuo netikime. Ir kad kiti žinotų apie kiškio narsą ir keistą būdą, į jo gyvenimą giliau žvilgtelėsime. Ar toks menkas žvėris, tas kiškis? .. Žvilgtelėsime daugelio tautų akimis.

Pirmasis iš lietuvių poetų zuiki apgyne Kazys Binkis. Ir mažų, ir suaugusių smagumui padovanojo linksmą knygą "Kiškių sukilimas". Ten skeltalūpiai, paėmę kuokes, su vilkais, briedžiais ir meškomis draugėn apsiunge, išvaikė medžioklius. Šaunioji kiškių kahorta po to net į Kauną nužygiavo. Ir "medžioklis iš medžioklių" — mūsų operos pažiba Kipras Petrauskas — buvo priverstas kapituluoti. Dar ir šiandien tebeskamba jo pasižadėjimas: "Aš niekada daugiau nebemedžiosiu. Vien tik dainuosiu ir meškeriosiu! .."

Senovės lietuviai — mėgo kiškieną. Tik medžiokliai prie jos neprisi-

liedavo. Mat tikėdavo, kad užvalgius kiškienos, nesuvarys ragotinės į lokį, nenugalės tauro ir stumbro.

Gi Afrikoje tarp leopardų, tigrų, liūtų — kiškis didvyris. Pasiklausykite bantu, hotentotų pasakų. Kiškis ten apgauna dramblių, krokodilų, begemotą. Nugali ir patį žvėrių karalių liūtą.

Actekai — indėnų ainiai — akmenyje iškirto kiškio atvaizdą. Tik jie kiškį laikė klastingu žvėreliu. Jam patikėjo globoti . . . svaiginamuosius gėrimus ir girtuoklius. Įdomų dalyką pastebėjo zoologai. Niekas kitas iš žvėrių neturi tokios ilgos aklosios žarnos, kaip kiškis. Jo apendiksas turi keistą spiralinę raukšlę. Ji suvirškina šiurkštų maistą ir gamina . . . alkoholi. Matyt, actekai irgi buvo pastebėję šią keistą kiškio savybę.

Ano amžiaus indėnai — dakotai, huronai, odžibvai "atsipirko" prieš kiškį. Jį išaukštino savo epuose, sakmėse. Šių indėnų genčių tautosakoje "zuikis" plaukia per krioklius tošine valtele ir nugali sieksnines žuvis. Kariauja su arais ir nebijo bizonų. Juos suveja į tarpekį, kad pavėjui kristų medžioklių strėlės".

Kiškiai — dideli žemėnų mėgėjai. Bet visų pašlovinti po elgėmis tarpstantys kiškio kopūstai — žali ir rūgštūs — pilkiui užkandis tik badmečiu. Užtat jis nevengia karčiųjų žolių. Vienu ypu supusto gražiažiedę širdažolę, kurią aplenkia visi gyvuliai. Lupa zuikis ir šermukšnių žievę, o suradęs ant žemės šermukšnio uogų — irgi jas sušveičia.

Pirmieji kiškiukai dar su pavasarinio sniegu atsiranda. Jų pusryčiai — tik 40 gramų pieno. Bet užtat kokio! Zuikienės pienas net 26 procentų riebumo! Sešeriopai reibesnis už karvės.

Kiškis kiškiui — nevienodas. Sunkiausi — Pasvalio, Vilkaviškio lygumų zuikiai. Jie iki penkių kilogramų datraukia. Ir dar vienas įdomus palyginimas. Lietuviški pilkieji kiškiai, vidutiniškai sveria po 4,5 kg, sunkesni už savo "brolis" Lenkijoje (4,4 kg), Vengrijoje ir Bulgarijoje — (3,9 kg), Vokietijoje ir Čekoslovakijoje (3,5 kg).

Leonardas Grudzinskas

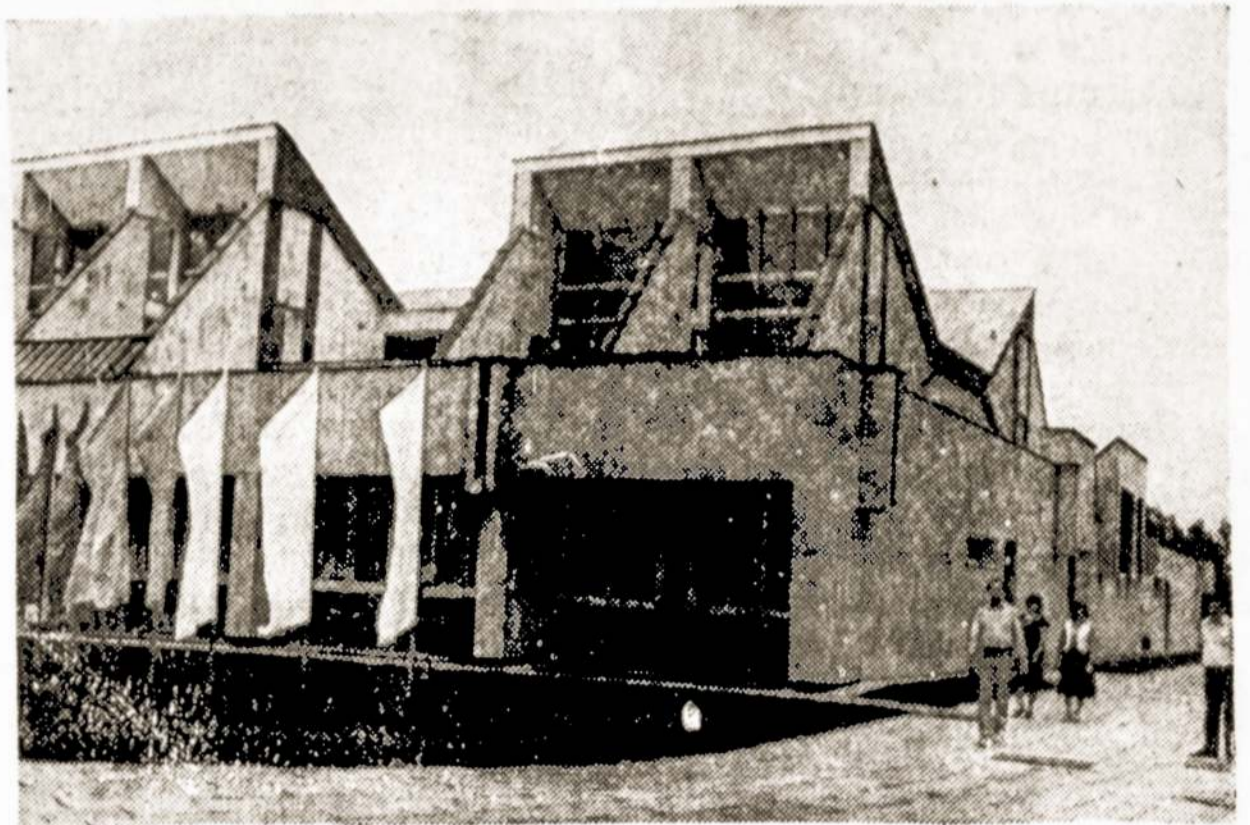
Prieš dešimt metų jauna mokytoja Regina Musvydaitė pradėjo dirbti Šilalės rajono Ažuolijos aštuonmetėje mokykloje. Ji sumaniai moko vaikus matematikos, jos tvarkomas matematikos kabinetas pripažintas geriausiu rajone.

Regina Musvydaitė aktyviai dalyvauja rajono jaunųjų mokytojų ir pedagogų draugijos veikloje, yra Kaltinėnų apylinkės Liaudies deputatų tarybos deputatė. Dabar R. Musvydaitė iškelta kandidatė į TSRS Aukščiausiosios Tarybos Tautybių Tarybos deputatus Telšių rinkiminėje apygardoje.

Nuotraukoje: Regina Musvydaitė su savo auklėtiniais aštuntokais.

8

Poilsis prie Baltijos

Nuotraukoje: Naujas "Lino" poilsio namų gydomas kompleksas.

B. Aleknavičiaus nuotrauka

Palangos kurorte šią vasarą gausu poilsiautojų iš Tarybų Lietuvos ir broliškujų respublikų.

— Siemet galime apgyvendinti poilsiautojų gerokai daugiau, — pasakoja miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Danius Puodžius. — Palangoje ir Sventojoje sukurtos naujos Klaipėdos medienos medžiagų ir Kėdainių chemijos kombinatų, Mažeikių kompresorių gamyklose, respublikos Socialinio aprūpinimo ministerijos bei kitų žinybų poilsio bazės. Jos modernesnės už anksčiau statytas, labiau pritaikytos šeimyniniam poilsiui.

Vasara — didžiausias kurorto darbmetis. Praėjusiais metais Palangoje ilsėjosi apie pusę milijono žmonių. Iš jų rudenį ir žiemą vienu metu gydydavosi ir poilsiaudavo apie 3 tūkstančius, o vasarą — iki 80 tūkstančių, kai kuriais savaitgaliais — daugiau kaip po šimtą tūkstančių.

Kurorto tarnybos, stiprindamos sanatorių ir poilsio namų materialinę bazę, siekia sumažinti tuos svyravimus, prailginti poilsio sezoną. "Jūratės" sanatorių kurortinių įstaigų susivienijimo gydymo baseino procedūromis kasdien gali pasinaudoti 800 žmonių. Neseniai čia atiduota naudoti ir fizioterapijos gydyklų pirmoji dalis. Pirmąjį sezoną šiemet pradėjo kitas gydoma-

sis kompleksas Vanagupėje. "Lino" tarpkolūkinis kurortinių įstaigų susivienijimas ten įsirengė keturis gydymuosius baseinus su pašildytu jūros vandeniu. Nuostabiomis Baltijos voniomis per metus juose galės pasidžiaugti daugiau kaip 50 tūkstančių žmonių. Yra taip pat gimnastikos salė, dušai, fizioterapijos, kosmetikos, masažo ir kitų procedūrų kabinetai.

Dauguma kurorto poilsio įstaigų priima tėvus su vaikais. Stambiausios iš jų — "Gintaras", "Neringa". "Linai" — turi vaikų žaidimų kambarius, sporto aikštes.

Artimiausiais metais dar daugiau žmonių galės gydytis ir poilsiauti prie Baltijos. Nuosekliai įgyvendinamas "didžiosios Palangos" vystymo planas. Pačioje Palangoje toliau bus statomos balneologinės gydymo, tvarkomas sveikatingumo parkas, statomi Lietuvos žuvis pramonės gamybinio susivienijimo, Statybinių medžiagų pramonės ministerijos ir kitų žinybų poilsio namai. Žemdirbių poilsio centre — Vanagupėje — iškilis kurortinė poliklinika, 600 vietų poilsio namų kompleksas "Rugelis", projektuojama dar didesnė sanatorija. Mončiškėse pradėtas statyti pionierių stovyklų kompleksas, kuriame vienu metu galės išsėtis 3300 Lietuvos moksleivių.

A. Pipiras

TARPTAUTINĖSE MUGESE

Plungės "Minijos" liaudies kūrybos gaminių įmonėje gaminami etnografiniai baldai, kiti gaminiai kasmet eksponuojami tarptautinėse mugėse, parodose.

Siemet Hanoverijoje (Vakarų Vokietija) ir Kipro sostinėje Nikosijoje vykstančiose tarptautinėse mugėse įmonė eksponuoja etnografinį svetainės baldų kompleksą "Vaidilutė".

SU SMUIKU — Į MEKSIKĄ

Meksikoje, Gvanachuato mieste vyko XI tarptautinis kultūros ir meno festivalis "Servantino". Jame dalyvavo ir Lietuvos TSR nusipelnę artistai smuikininkas Raimondas Katilius ir pianistė Larisa Lobkova. Jie atliko L. van Bethoveno, M. Ravelio, S. Prokofjevo, R. Šėedrieno, V. Barkausko ir kitų kompozitorių kūrinius.

Lietuvos meno meistrai ne tik dalyvavo Gvanachuato mieste vykusiame tarptautinio festivalio programoje, bet ir šalies muzikinės visuomenės prašymu koncertavo Mechiko, Monterėjaus, Gvadala-charos, Čihuahujos, Urapuato ir Kvernnavakos miestuose.

Kauno zoologijos sode sudaryta tokia aplinka, kad laukiniai žvėrys ir paukščiai galėtų veistis nelaisvėje. Pirmą kartą Kauno zoologijos sode gimė gepardukai, bizonė atsi-vedė bizoniuka.

Nuotraukoje: Gepardukai.

Vilniaus rugpjūtis 87

Dainavos krašto nauji padavimai

Žvelgiant iš paukščio skrydžio į ši mažą Dainavos krašto gelsvos žemės lopinėlių, atrodo, kad jis atskirtas nuo išorinio pasaulio, visų už mirštas. Tačiau, kai "nusileidi ant žemės", aiškiai pamatai ir čia visos mūsų laikmečio permainas.

Sis žemės lopinėlis tarp Merkinės ir Liškiavos — "Nemuno" kolūkio teritorija, jungianti tris kaimus — Zeimius, Panarą ir Gudelius. Iš trijų pusių apsupta miškų, ketvirtuoju savo šonu ji glaudžiasi prie žiljojo Nemuno kairiojo kranto.

Per ūkio centrinę Panaros gyvenvietę, kurios kadaise iš viso nebuvo, bėga juodo asfalto juosta. Abipus kelio rikiuojasi dailios, spalvingos sodybos. Vien šiemet čia įkurtuves atšventė penkiolika žemdirbių šeimų. Dviejų aukštų balto mūro name gražiai tvarkosi karvių šeriko Vlado Aleksonio šeima, persikėlus iš Gudelių kaimo vienkio. Jo kaimynystėje apsigyveno vairuotojas Vytautas Marcinonis iš Zeimių bei ūkio statybininkų brigados vadovas Vytautas Leknickas. Su juo čia įsikūrė ir du sūnūs, kurie, baigę kaimo profesinės technikos mokyklą, pasiliko dirbti gimtinėje.

Kolūkiečių namus supa gražiai nupjautos žaliosios vejos, kuriose įrengti gėlių gazonai, dekoratyviniai vandens baseinėliai su fontanais. Tvartai statomi atokiau nuo gyvenamųjų namų.

— Vis daugiau žmonių iš vienkio persikelia gyventi į Panarą, — sako kolūkio pirmininkas Juozas Baranauskas. — Ir ne vien dėl to, kad krūvoje smagiai. Čia galima naudotis visais buitinais patogumais. Be gyvenamųjų namų, pradėjome statyti vaikų lopšelių-darželių, neužilgo vietoj senos raštinės iškilis modernus dviejų aukštų administracinis

tracinis pastatas su kultūros rūmais ir buties paviljonu. Lėšų statyboms turime, nors ir nesame milijonieriais. Praėjusiais metais pardavę valstybei grūdus, mėsą ir pieną, gavome beveik 800 tūkstančių rublių grynujų pajamų.

Daugiau kaip trisdešimt metų kolūkio statybininkų brigadoje išdirbo Zeimių kaimo gyventojas Petras Valatkevičius. Siuo metu jis drauge su žmona Marijona, išėję į užtarnautą poilsį, dirbuojasi savo ūkelyje, kuris jiems duoda nemažai papildomų pajamų. Praėjusiais metais, pavyzdžiui, pardavę valstybei atliekamą pieną ir mėsą, jie gavo per tris tūkstančius rublių. O tam, kad parduotų produktus, "Nemuno" kolūkio kolūkiečiams nebereikia važiuoti į Merkinę ar Druskininkus. Kasdien jų sodybas aplanko ūkio pienovežis, o norint parduoti išaugintą gyvulį, tereikia pranešti ūkio valdybai. Tuoj atvažiuoja supirkėjai, kurie vietoje gyvulius pasveria ir išmoka pinigų. Be to, kolūkis už nedidelį mokestį įdirba kolūkiečių sodybinius sklypus, duoda ganyklos, karvėms šieno.

— Anksčiau pas mus buvo dainuojama: "Jei ne grybai ir ne uogos, dzūkų mergos būtų nuogos", — šypsodamasis sako P. Valatkevičius. — Mano tėvai, nors ir turėjo 30 hektarų žemės, bet ji negalėjo išmaitinti mūsų gausios šeimos. Labai norėjau mokytis, tačiau apie tai tik svajoti savo jaunystėje tegalėjau. Šiandien mano svajonės įsikūniję vaikuose. Vyresnysis sūnus Vytautas — statybininkas inžinierius, duktė Birutė — medikė, jaunesnysis sūnus Kęstutis — aukštos kvalifikacijos tekintojas. Visa to nebūtų buvę, jei ne Tarybų valdžia... **Adolfas Uža**

Paruošia dirbti kaimui

Panevėžio 24-ajai vidurinei kaimo profesinei technikos mokyklai prieš dvejus metus suteiktas aukštos kultūros mokyklos vardas. Joje rengiami suvirintojai dujomis ir elektra, tekintojai, automobilių remonto šaltkalviai, virėjai ir kitų specialybių kvalifikuoti darbininkai.

Mokykloje įrengti puikūs teorinio mokymo kabinetai, gamybinio mokymo dirbtuvės, automobilių išardymo ir surinkimo laboratoriniai kabinetai. Virėjos gamybinio mokymo metu dirba miesto vidurinių

mokyklų valgyklose.

Šiemet mokykla išleis ketvirtąją laidą — 230 merginų ir vaikinų.

Kovo pabaigoje trečiojo kurso abiturientai šventė paskutiniojo skambučio šventę ir išvažiavo atlikti gamybines praktikas į ūkius, kurie jiems buvo skyrę stipendijas.

Daugelis šiemet mokyklą baigusiu mokslievių išvyko dirbti į Panevėžio rajono "Atžalyno", Daukniūnų, Paežerio kolūkius, Pasvalio rajono Daujėnų kolūkį ir kitus respublikos rajonų kolūkius ir tarybinius ūkius.

Nuotraukoje: Danutė Burlingytė [iš kairės], Elė Musteikytė ir Jolanta Kastackaitė rengiasi būti virėjomis. **Vilniaus 1984 rugpjūčio 2**

Pasidairius po Lietuvos kaimus

— Išaugo, išgražėjo Jurbarko rajono Girdžių paukštinkystės tarybinio ūkio centrinė gyvenvietė. Nusitęsė naujos gatvės, įkurtuves atšventė vaikų lopšelis-darželis "Gaidelis", apylinkės Taryba, iškilio triaukštis vidurinės mokyklos pastatas. Dabar statomas prekybos centras ir valgykla.

— Zarasų rajono Čiapajevo kolūkio mechanizatorius, komunistinio darbo spartuolis. Česlovas Liorentas anksčiau dirbo vikšrinu. Dabar jau dešimtmetis kaip vairuoja MTZ-52. Pirmūnas vienas pasėję, prižiūri visas daržoves. Šiemet Č. Liorento žinioje yra daugiau kaip 40 hektarų burokėlių, morkų, agurkų, kopūstų, pašarinių runkelių.

— Per šį penkmetį Zarasų rajone kolūkių gyvenvietėse pastatyta daugiau kaip 200 gyvenamųjų namų. Vieną iš stambiausių gyvenviečių pastatė Avilių kolūkio statybininkai. Tvarkyti gyvenviečių aplinką ėmėsi Zarasų melioratoriai. Melioratoriai jau sutvarkė Padustelio, Sniukštų gyvenvietes, o dabar dirbuojasi Beržiūnuose ir Smalvose.

— Kai kūrėsi Alytaus rajono "Dzūkijos" kolūkis, prirėkė lentų, rastų. Ūkyje buvo miškų, bet kur medieną apdirbti? Kilo mintis įsitaisyti savo lėptjūve. Ją pastatė ir įrengė kolūketis R. Bingelis su būriu kitų draugų. R. Bingelis ir šiandien dirba savo statytoje lent-

pjūvėje.

— Daug šiltų žodžių ir pagyrimų galima išgirsti iš Anykščių rajono Dubeikių apylinkės ūkių žemdirbių apie Dubeikių medikus M. Lukšaitę, akušerę R. Stirvydienę ir kitus Dubeikių ambulatorijos medikus. Anksčiau, kai dar ambulatorija neturėjo gydytojo terapeuto, žemdirbiams daug laiko reikėjo gaišti važinėjant į Anykščių polikliniką. Dabar jų sveikata rūpinasi terapeutė R. Balčaitytė, kuri ir vadovauja darniam Dubeikių ambulatorijos aštuonių medikų kolektyvui.

— Tarpukinė statybos organizacija Kauno rajono J. Biliūno kolūkyje pastatė 120 vietų valgyklą. Pirmieji jos lankytojai buvo kolūkiečiai ir talkininkai iš Kauno gamyklų, mokymo įstaigų.

ROKIŠKYJE—KETVIRTOJI VIDURINĖ

Rokiškio naujame mikrorajone atvėrė duris 4-oji vidurinė. Mokykla sėkmingai užbaigė pirmuosius mokslo metus. Tačiau jaunas pedagogų kolektyvas dar tebegyvena naujakursytės rūpesčiais. Ir bene svarbiausia — tinkamai parengti mokymo kabinetus darbui. Todėl mokytojai, mokinių, jų tėvų padėdami, turtina kabinetus dalomąja medžiaga, įvairiomis lentelėmis, veikiančiais modeliais, maketais bei kitomis vaizdinėmis mokymo priemonėmis.

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

LEST WE FORGET

American commemorated "D-Day" via TV, radio and film, and with fitting parades, speeches and ceremonies. It marked the 40th anniversary of the landing of American soldiers on the beaches of France, (June 6, 1944) and also marked the opening of the "Second Front" for which the Soviet Union and the peoples of Eastern Europe had been pleading for over two years.

It was common knowledge that President Franklin Delano Roosevelt and England's Prime Minister Winston Churchill delayed opening up a Second Front in the hope that the two adversaries — the Soviet Union and Germany — would "bleed each other to death." It was only after the clamor became too loud to ignore, that they agreed.

At the ceremonies at the Capitol in Commemoration of "D-Day", President Ronald Reagan delivered a stinging slap in the face to the

Merchant Marines by not inviting them to participate in the ceremonies. He may have forgotten — AS HE DID NOT SERVE IN WORLD WAR II — that it was the Merchant Marines, who at the very outset — faced the greatest dangers. They sailed the ocean, with

German submarines lurking in the depths — waiting to torpedo their vessels, so desperately needed supplied of food, supplies and medicine could not reach our American soldiers. If Reagan has forgotten — the FAMILIES of American soldiers have NOT forgotten — and will never forget — the great debt they owe these unsung heroes.

ANOTHER GLARING OMISSION

We would do well, also, to remember that the Soviet soldiers have been bearing the brunt of the war against the nazi hordes for two years. Their sacrifices SAVED THE LIVES OF COUNTLESS AMERICAN SOLDIERS and shortened the war.

More than three and one half million Soviet soldiers and officers were involved in the liberation of Poland. The fighting raged for more than TEN MONTHS and 600,000 Soviet fighting men lost their lives.

As for Hungary, close to a million Soviet soldiers took part in its liberation from the nazis. They smashed 57 Wehrmacht divisions. Fighting continued for more than eight months. One million eight hundred thousand soldiers and officers of the Soviet Union fought for the freedom of the Czechoslovak people. They knocked out 122 enemy divisions.

ARMY OF OCCUPATION

We constantly hear of the "occupation" of Poland, Hungary, etc. by the Soviet Union. It entered NO COUNTRY without that country's permission, or request. While liberating Poland, the Soviet Army operated under the "Agreement on Relations Between the Soviet Commander in Chief, and the Polish Administration" signed July 26, 1944. A similar treaty was signed between the USSR and Czechoslovakia on May 8, 1944. The Soviet Army entered Norway in accordance with the Agreement of May 16, 1944. NOWHERE were they regarded as an "occupation force". They were welcomed by ALL THE PEOPLES AS LIBERATORS, who fought on foreign soil as if they

Nukelta į 8 pusl.

Atkelta iš 9 pusl.
 were defending their own country!
 Had it not been for the Soviet Union coming to the aid of these countries, there might today not have been a Poland, a Hungary, Czechoslovakia. They might have all become part of Hitler's Germany, and the Madman Hitler would have realized his dream of "conquering the world!"

***
THE 1984 PRESIDENTIAL ELECTION

Presidential pollsters and the Public Relations Dept. are working overtime to convince the American citizen that President Reagan will be a "shoo in", as he was in 1980. What they do not tell us, however, is that although he won by 51% — it was because only 27% of the population actually voted! **IT WAS THE LOWEST TURNOUT EVER!** Hardly a "mandate" from the people, as Reagan so often proclaimed. Many of those who voted actually voted AGAINST Jimmy Carter, the high interest rates, and inflation . . . NOT for Reagan.

Other reasons why Reagan will NOT be a "shoo in". Jessie Jackson's campaign for a large Black voter registration spells trouble for Reagan, as the Blacks have suffered more reverses under Reagan than under Carter. They will NOT forget that! The senior citizens, too, have suffered criminal budget cuts in Social Security, Medicare, food stamps and every social agency affecting their welfare. The senior citizens' group "The Gray Panthers" are no friends of Reagan. He need not look to their huge membership for support!

The ERA — The Equal Rights Amendment — group, and the women's organization NOW have both called upon their membership to work for Reagan's defeat.

Labor will not forget that under the Reagan Administration, there has been more union busting than under any other President. The tens of thousands of air traffic control operators whose union was "busted" despite the support of the majority of the American people, and other supporting unions, is NOT likely to forget — nor forgive.

Home owners who managed to "hang onto" their home even during the Depression, only to lose them now — along with tens of thousands of small farmers — will not be fooled again despite Reagan's "rosy economic recovery" claims.

The millions of steel and auto workers who had relied on Reagan's promises of jobs — lower military spending — now know the value of his promises.

Peace groups — and those who oppose the construction of costly and faulty nuclear plants with their attendant indisposable nuclear waste — KNOW that REAGAN MUST BE DEFEATED if America is to be spared the constant interventions in Latin, Central America, in Asia — and if Americans are able to breathe freely — without the threat of nuclear catastrophe hanging over their heads. They know that to speak of SURVIVAL IN A NUCLEAR WAR IS SHEER INSANITY!

They are also opposed to the militarization of outer space, of which Reagan and the Pentagon dream, despite the opposition of the entire world. Reagan has

proved a disaster to the environment, to wild life, the oceans and air. Too late, he has come forward as a "savior" or the environment, but his cabinet appointees belie the fact.

THE WORKING MEN AND WOMEN OF AMERICA — ALL THOSE DESIRING PEACE, JOBS, A REIN ON GALLOPING INTEREST RATES — ON UTILITY HIKES — MUST DEFEAT REAGAN IN 1984.

REAGAN HOLDS OUT NOTHING BUT INCREASED BUDGET CUTS IN SOCIAL SECURITY, MEDICARE, MORE MILITARY INCREASES FOR EVERY DESPICABLE AND RUTHLESS MILITARY DICTATOR IN CENTRAL AMERICA.

AMERICA CANNOT AFFORD REAGAN FOR FOUR MORE YEARS. DEFEAT REAGAN!

***
THOSE "SCARY" UTILITY BILLS

Are you afraid to peek inside the latest gas or electric bill? Many are — and with very good reason. The bills have increased at speeds which boggle the mind. For instance:

1982 — Commonwealth Edison went up \$660 MILLION

1982 — Northern Illinois Gas up \$114 MILLION

1983 — Illinois Bell up 92.7 MILLION DOLLARS

And we hear that the utility user is in for more surprises. Interstate Power has raised its rates 14.4% and Union Electric has filed for a whopping 50% increase!

For those of us who wonder how much more the people will take — a new organization has been formed. Its name:

Illinois Citizens Utility Board (CUB)

59 E. Van Buren Street, Suite 801 Chicago, Ill. 60605

It seeks to build up an impressive membership, at \$5.00 a year, with which it will hire its own smart experts to represent the harassed CONSUMER when the utility companies demand another increase. The \$5.00 membership will entitle you to receive all the latest information on pending rate increases, a vote for the Board of Directors, and will be the most important lottery winning of your life!

***
THE NAACP IMAGE AWARD

Hollywood may have its Emmys and its Oscars, but the NAACP has its own "IMAGE AWARD". This award is not given to the individual who has written the most letters urging for a vote of support, but it is given to those individuals who have done the most for advancing the cause of the Blacks.

It is a privilege to see Corette Scott King — widow of Dr. Martin Luther King, Jr., Rosa Parks, who started the Civil Rights struggle by refusing to move to the back of the bus in the South — the first Black astronaut. There were awards for the best actor, actress, jazz, etc. Michael Jackson was unable to attend, but his message was read to the audience. It received a tumultuous ovation.

The NAACP is indebted to Michael Jackson for allowing the NAACP to set up booths to register all youths from 18 to 24, who attend his concerts. His largest following is among this group, and this is the group that is mostly

Įspūdis iš Lietuvos

[PANEVĖZYS]

Kiek kartų teko lankytis Lietuvoje, tiek kartų buvau nuvykęs į savo jaunystės miestą Panevėžį, ir kiekvieną kartą žavėjau, kokiais gantiškais tempais didėja, miestinėja, virsta pramoniniu, palyginus su kitais Lietuvos miestais — didmiesčiu. Dėl eilės fabrikų, kaip kabelių, stiklo, kinoskopų, linų, cukraus ir kitų, kuriuose dirba po tūkstantį, po pusantro ir daugiau žmonių, anais metais Panevėžį pavadinau Lietuvos Chicago. Kad jis vertas tokio pavadinimo, šį kartą dar labiau įsitikinau.

Kai lankiausi 1969 metais, kompresorių fabrikas tik ką buvo pradėjęs vystytis į didelį fabriką iš daugeliui panevėžiečiams žinomo buvusios Pušaloto gatvėje Hokušo liejyklėlės. Šiandien kompresorių fabrike daugiau kaip 10 cechų, dirba daugiau kaip 4 tūkstančiai darbininkų, kas mėnesį išleidžia mažiausia 65 tūkstančius įvairių rūšių kompresorių, kurie keliauja į 350 Tarybų šalies gamyklas, eksportuojami į 40 užsienio šalių. Liejimo ceche dabar per pamainą automatai suformuoja 20 tonų liejinių. Fabrikas įsikūręs dviejose aikštelėse su dvylikos aukštų administraciniu ir laboratorijų pastatu.

Fabriko žmonių beveik nematyti. Kur žvelgi automatai, robotai, pul-tai jiems valdyti. Liejyklos bei kalvystės cechuose žėri kibirkštys, įkaitintos geležies luitus automatai ryte ryja. Negalima įsivaizduoti, kad automatai su geležimi dorojasi tarsi su minkšta mediena. Su fabriko direktoriumi ir miesto meru užtrukome fabrike dvi valandas vaikštinėdami, bet tematėme tik dalį milžino fabriko. Įspūdi išsinešiau neapsakomą. Toks fabrikas nebūtų gėda turėti ir Gary, Ind., plieno fabrikams. Būtų ne tik ne gėda, o ir pasididžiavimas.

Ypač panevėžiečiai giriasi netoli Ekranio fabriko vandens baseinu, vos apmatomu akimi. Čia jie poilsio dienomis poilsiauja, meškeroja, valtimis irstosi. Man naujenybė šį kartą buvo — Nevėžio senvagės užtvanka, žemai vidury miesto, netoli buvusios anais laikais elektrinės. Senvagės užtvankos krantai jau sutvarkyti, pakrantėse cementsuoti takai, suolai, viduryje užtvankos didžiulis fontanas. Ir kaip atrodo, panevėžiečiai šią vietelę irgi mėgsta, ant suolų sėdinėja, šnekasi, grožisi žaviu užtvankos vaizdu. Sakoma, netrukus užtvankos pakrantės pasipuoš skulptūromis.

unregistered. Michael Jackson deserves much credit for this worthy endeavor and is deserving of his great popularity.

***
OUR NATION'S TRAGEDY AND DISGRACE

How tragic and disgraceful that in the self-professed richest nation in the world over a MILLION infants' and childrens' lives are snuffed out each year through physical and sexual abuse. If a nation is to be judged by the value it places upon its future — the CHILDREN — then America must be near the bottom of the totem pole.

Day nurseries which allowed mothers to work while their children were cared for, have been "budgeted" out of the picture. The

Didelis Panevėžio laimėjimas, kad mieste sunkiojo eismo nebėra. Aplink miestą platus greitkelio žiedas sunkvežimiams bei mašinoms, kurioms nėra reikalo įvažiuoti į miestą. Žiedas pasipuošęs dailiomis tvorelėmis, žalumynais, medeliais, pats miestas taip pat pilnas žalumos. Tik besistatančiuose mikrorajonuose yra dar nesutvarkytų gatvių, nes buldozeriai dar teberausia, kranų svirtys tebelinguoja. Seniau, pastatytuose mikrorajonuose tvarka kuopavyzdžiausia, tarp daugiaaukščių apartamentinių namų, ir vejos, ir gėlių klombos.

Nepamenu kuriame miesto mikrorajone buvau užėjęs į gostronomą "Žara", musiškai tariant į supermarketa, nemažesnę kaip musiškiai Chicagos Bridgeporte Domini bei Jewell. Savitarna tokia pat, kaip pas mus, tokie pat ratučiai, tokios pat neaukštos lentynos, prikrautos visokiausių koncentruotų maisto produktų bei sausų. Mane domino šviežios mėsos prekystalis. Tiesa, šviežios mėsos tiek daug neprikrauta kaip pas mus, bet rūkytų dešrų, lašinių, visokių "balionų", "mortandelų" pilna. Duonos, visokiausių kepsnių, kiek širdis geidžia gali pirkti. Ypač daug mineralinio vandens bonkų.

Ką pastebėjau, kad Lietuvoje maisto produktų bei prekių kainos, kokion parduotuvėn, kokiame mieste bei kolūkiniame prekybos centre užėisi, vienodos. Skirtumas tik tas, kad didesnėse parduotuvėse bei gastronomuose yra didesnis pasirinkimas. Kai mažesnėse parduotuvėse nešti ko reikia, žinoma, tada reikia eiti ar važiuoti į didesnę.

Kaip Vilniuje, taip Panevėžyje šnekantis su pažįstamais teko išsišnekėti, kad prie parduotuvių išnyko pirkėjų eilės. Tebesti jos tik prie teatrų ir kai iš šiltų kraštų atveža bananų.

Kalbant apie bananus, atsimenu, kai anais laikais gyvenau Panevėžyje, Respublikos gatvėje, netoli tada vadinamos Vasario 16-tos gatvės, buvo Kogano parduotuvė įvairių užsienietišku maisto produktų bei vaisių. Eidamas į mokyklą dažnai matydavau parduotuvės lange geltonų bananų kekę, bet niekad neteko matyti, kad prie parduotuvės durų būtų stovėjusi žmonių eilutė. Dabar kas kita, atveža į parduotuves bananų ir susidaro žmonių eilutė. Vadinas, nebe tie laikai, kai žmonių kišenės būdavo tuščios.

S. J. Jokubka

same has proved true of those agencies which provided a haven for battered wives and abused children. However, Reagan smilingly professes concern for children, while his wife Nancy dutifully poses, patting the head of an unsmilingly child, while an ever ready photographer stands by. Such hypocrisy!

The Chicago Sun Times featured a full page of "Missing Children" and it was heartbreaking looking at the tiny, trusting and innocent faces ranging in age from one to a beautiful young blonde girl of 15. Who could be so heartless as to harm these defenseless and beautiful children? People were advised to call 1-800-235-3535 if they saw or recognized any of the children. They would not have to identify themselves.

Vilniai, 1984 rugpjūčio 2

PRANEŠIMAS

Su "Tėviškes" draugija yra susitarta, kad "Vilnius" skaitytojų turistinė grupė į Lietuvą rugpjūčio 19 dienos gali būti papildyta dar penkiolika žmonių. Kelionių agentūra American Travel Service Bureau užtikrina, kad lėktuve vietų bus.

Jeigu kas galvoja su šia grupe vykti, vietų dar yra, tik reikia paskubėti, kad paspėjus sutvarkyti visą ir kitus dokumentus.

Kreipkitės į "Vilnius" administraciją: 3116 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608. Telef. (312) 842-7325.

SVARBUS PASITARIMAS

Liepos 13 d. buvo sukviestas platus pažangių veikėjų pasitarimas, vadovystėje American-Soviet Friendship tarybos. Atsilankė įvairių tautų atstovai ir veikėjai. Gražiai atstovauti pažangūs lietuviai, ukrainiečiai, rusai ir kitų tautybių pažangių organizacijų atstovai.

Sio pasitarimo tikslas buvo, kaip tinkamiau pasitikti atvykstančius iš Tarybų Sąjungos menininkus ir aplamai visuomenininkus ir svečius, kurie į Chicago atvyksta iš Kanados liepos 30 d. Sudaryti planai ir pasidalinti darbai taip, kad visos svečiavimosi dienos Chicagoje būtų vaisingai praleistos ir svečiai jaustųsi gerbiami ir neturėtų laiko nuobodžiauti. Tarp svečių yra du lietuviai dainininkai: E. Kaniava ir A. Kusta.

Sutarta, kad ateityje ruošiant didesnius renginius iš anksto būtų pranešama kitų tautybių pažangioms organizacijoms. Dalyvė J. M.

"Vilnyje" lankėsi malonus svečias

Liepos 10 d., į "Vilnius" raštinę buvo užėjęs Vytautas Bielskis, kuris prieš mėnesį laiko atvyko iš Vilniaus pas savo giminaičius. Sakė, kad pasidairė ne tik po Chicago ir jos svarbesnes vietas, bet apvažinėjo ir po kitas apylinkes, ypačingai gerokai pasidairė po Wisconsin valstiją.

Užklausus svečio, kaip patinka mūsų Chicago, gavau atsakymą, kad patinka, tik esanti kur kas didesnė švara Vilniuje...

Pasakiau, kad prieš 22 metus lankiausi T. Lietuvoje, tai jis pareiškė, kad jei dabar nuvykčiau, daug ko neatpažinčiau. Ypačingai pasikeitė kaimo gyvenimas.

Svečias sakė, liepos 11 d. grįžtas į jo pamėgtą Vilnių ir ten paliktus artimuosius. J. M.-nė

AUTOBUSAI Į LIETUVIŲ TAUTINES KAPINES

Girdėjau daug nusiskundimų, kad į Lietuvos Tautines kapines, negalima nuvažiuoti autobusais. Cionai noriu pranešti mūsų kapinių lankytojams, kad jau dabar galima. Savaitės dienomis, nuo pirmadienio iki penktadienio, RTA pirmas autobusas išeina 6-tą val. ryto nuo Scottsdale Shopping Center — 79th St. ir Cicero Ave. (autobuso numeris 379), eina kas valandą ir nuveža iki Mercy Health Center — 81st St. ir Kean Ave. — vienas blokas nuo kapinių vartų. Atgal į Chicago grįžta taipgi kas valanda. Paskutinis autobusas išeina 7-tą val. vakare. Seštadieniais, sekmadieniais ir šventadieniais nekursuoja. Del daugiau informacijų galite paskambinti telefonu 836-7000.

Antanas Povilonis

ROBERTAS BORDNER GRĮŽO IŠ LIGONINĖS

Išbuvęs ligoninėje R. Bordner grįžo namo, bet sveikatoje mažai sutvirtėjęs. Jo žmona rūpinasi ligonio priežiūra, bet pati vos gali pavaikščioti, nes operuota koja vis dar nebaigia gyti.

Gaila palyginant dar jaunų žmonių, užkluptų ligų ir gyvenimo nesėkmių. J. Urmonienė

MIRĖ LIETUVIAI

Liepos 4 d. mirė Antanas Grinevičius, sulaukęs 66 metų, gimęs Lietuvoje, Raseinių apskr., Simkaičių kaime. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Liepos 5 d. mirė Monica Kaspariūnas, sulaukus 63 metų. Gimusi Chicago, Illinois.

Liepos 5 d. mirė Kostas Šlapikas, sulaukęs 76 metų, gimęs Lietuvoje, Sakių apskrityje.

Liepos 8 d. mirė Juozas Simaitis, sulaukęs 71 metų, gimęs Lietuvoje, Šiaulių apskr., Joniškių valsė. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Mary Martuza apdovanojo "Vilni" savo gimtadienio proga

"Vilnius" raštinėje kartais tenka atsakyti telefonu. Paklausaus kas kalba, atsakė, kad Mary Martuza iš Racine, Wisc. Ji sakė, kad tik ką išsiuntusi į "Vilni" \$100. Iš jų \$95 skirianti "Vilnius" paramai. Tai bus po vieną dolerį nuo jos išgyventų metų, nes rugpjūčio 10 dieną ji atžymės savo 95-tą gimtadienį, o likusius \$5 skirianti įdėti užuojautą "Vilnyje", Julijai Marazienei, mirus jo mylimam vyrui Mykolui.

Mary sako, kad nežiūrint nemažos metų naštos, jaučiasi gerai. Labai mėgsta skaityti "Vilni" ir aplamai pažangią spaudą. Smagu buvo su ja pasikalbėti. Gražu, kad taip puikiai atžymi savo gražų gimtadienį. J. Pateckas

NE TA SKAITLINE PAŽYMETA SARAŠE

Skelbiant "Vilnius" suvažiavimo rėmėjų sąrašą, parašyta, kad J. ir K. Sisevičiai įteikė "Vilniai" paramos \$100. Turėjo būti \$200. Labai atsiprašome drg. Sisevičių už klaidą ir dar kartą tariame didelį dėkui už stambią paramą. A.

RUOŠIASI PABEGTI IŠ CHICAGOS

Miela solistė Vandutė Gaidam prieš išvažiuodama su vyru Petru pažvejoti po Rhinelander, Wisc., ežerus, prasiitarė draugams, kad grįžė iš Wisconsin, rugpjūčio 21 važiuos į Phoenix, Arizoną, ir gal suras tinkamą vietą pastoviai apsigyventi.

Chicagočiai netektų vienos labai puikios dainininkės, taipgi nuoširdžių rėmėjų pažangių organizacijų. Vilniėtė

GULFPORT, FLA.

MIRUS

James I. Puishis

Reiškiame gilią užuojautą jo dviem dukrom, Angela Sorenson — Gulfport, ir Mary Hanson — Wooster, Ohio, 5 anūkam ir 4 proanūkam, ir jų šeimoms bei draugams. Zinokit, kad ir mes liūdim sykiu.

ST. PETERSBURG LLD KUOPOS VALDYBA IR NARIAI

MIRUS

Petronelei Stalioraitienei Mykolui Marazui Frank "Fritz" Jacobs

Reiškiame gilią užuojautą jų šeimoms, artimiesiems, giminėms ir draugams. Zinokit, kad ir mes liūdim sykiu su jumis.

MILLIE KANCERE—Burbank, Ill. V. IR D. YOTKA

ALBUQUERQUE, N. MEX.

1984 BIRŽELIO 22 MIRĖ

Frank ["Fritz"] Jacobs

Reiškiame gilią užuojautą velionio žmonai Olgai, sūnums Wayne ir Frank ir jų šeimomis — keturiem anūkam, motinai Onai Jokubauskienei, broliui Albertui ir žmonai Onai ir jų sūnums, pusseserei Valerijai Urbikas ir jos šeimai, pusbroliui Stanley Bernot ir jo šeimai, velionio žmonos motinai Mary Gabris ir jos vyrui Antanui, ir kitiems giminėms ir draugams.

M. Wassel	Alice Pauliukas
E. Jordan	A. Litvinas
F. Jordan	E. ir V. Bogden
L. De Schaaf	John Feiza
N. De Schaaf	A. Vaitkus
Julia Marazas	F. Vaitkus

Julia Urmon

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Mykolui Marazui

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Julijai ir visiems jos artimiesiems, giminėms ir draugams gyvenantiems Amerikoje ir Lietuvoje. Zinokit, kad ir mes liūdim su jumis.

RICHARD, JEAN
RICHARD ALAN ir THOMAS MISEVICH

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Mykolui Marazui

Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai Julijai ir visiems jos artimiesiems giminėms ir draugams gyvenantiems Amerikoje ir Lietuvoje. Zinokit, kad ir aš liūdziu su jumis.

MARY MARTUZA
Racine, Wis.

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Mykolui Marazui

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Julijai ir visiems jos artimiesiems, giminėms ir draugams gyvenantiems Amerikoje ir Lietuvoje. Zinokit, kad ir mes liūdim netekę gero draugo.

JOANA GRIGAS ir Seima
Newark, Cal.